

VOORZITTER : de heer J. Pede

— **De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.**

— **De vergadering wordt geopend om 14 uur.**

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

C. Marchand, M. Smet ; gezondheidsredenen.

H. Van Wambeke ; buitenslands.

J. Chabert, W. Martens, L. Tindemans, L. Van den Bossche, K. Van Miert, F. Willockx ; ambtsverplichtingen.

G. Janzegers ; familieverplichtingen.

REGERINGSVERKLARING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

De Voonitter : Aan de orde is de voortzetting van het debat over de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve.

De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (**op de tribune**) : Zeer geachte Voorzitter, collega's van de Vlaamse Raad. Alvorens te spreken, zou ik eerst iets willen zeggen !

1. Ik ben 36 dagen parlementslid en heb op 3 na alle sprekers sedert gisterenmorgen (34) aandachtig en met grote belangstelling beluisterd. Besluit : hier wordt gesproken maar niet gecommuniceerd. Een debat over het Regeerakkoord is aldus moeilijk.

2. Een regeerakkoord en regeringsverklaring is een soort beleidsnota en een beleidsnota is vaktechnisch veel-eisend, a fortiori een strategische beleidsnota zoals een regeerakkoord. Vandaar dat men vaak spreekt van „sneuelnota's" of dat men beleidsnota's soms zeer zwaar veroordeelt. Ik citeer een oordeel over een ministeriële nota in Nederland enkele jaren geleden : „Het bedrog van het holle gedruis en de opgeblazenheid". Zelfs wanneer men vaktechnisch zijn voorzorgen neemt, is het resultaat vaak „een wangedrocht, ontstaan uit de paring van slonzig denken en nietszeggend taalgebruik", om terug uit Nederland te citeren.

3. Ik heb dus zowat alles gehoord wat hier tot nog toe gezegd werd. Of het Regeerakkoord nu een strategisch politiek document is, of er te veel woorden in staan die potentieel heel veel inhouden maar nog moeten worden ingevuld, of er te veel nietszeggende woorden in voorkomen, laat ik terzijde. Er zijn veel goede voorstellen en vooral voornemens in de nota. met termen die wij tien jaar geleden alleen in documenten voor bedrijven en bedrijfsbeleid aantrof-

fen. Dit is positief. Ik verwijs naar : doordacht beleid, geïntegreerd beleid, flexibel beleid, beleidsevaluatie enzovoort.

Er zijn ook enkele amusante dingen te vinden, maar laten wij daar niet bij stilstaan. Ik denk aan „het scheppen van maximaal gelijke kansen".

Maar uit wat ik gehoord heb, concludeer ik dat alle geachte sprekers, — behalve van de Volksunie want die wisten wat ik zou zeggen, — zowel als de Vlaamse Regering wellicht het fundamenteel belang onderschatten van het financiële beleid maar vooral van het bestuurlijk beleid binnen het raam van de beleidsvoering, m.a.w., het belang onderschatten van de bestuurskundige onderbouw van het Vlaamse beleid.

Daarvoor, en terloops over een paar andere punten, in totaal 4 van de vijftien, wil ik nu spreken, maar alleen met een constructieve bedoeling opdat zou kunnen verbeteren wat reeds goed is, en om eventueel goed te kunnen laten evolueren wat nog te wensen overlaat. Daarbij zal ik — en ik leg er de nadruk op — geen gebruik maken van wat ik vertrouwelijk in wetenschappelijk onderzoek of uit veel managementadvieswerk ooit vernam.

1. Als burgemeester wil ik even en eerst handelen over de ongewoon belangrijke sector van de regionale en lokale besturen. Er is al gesproken over de leefbaarheid van onze dorpen en onze gemeenten. Die vinden wij zeer belangrijk. Er is al verwezen door onder me& dc heer Cardoen naar de grote frustratie die vaak leeft

Van Hooland

in de lokale sfeer, zowel bij de bestuurders als bij de burgers. Ik zou willen verwijzen naar een paar punten in dit verband

1. Een eerste punt betreft de samenwerking tussen de gemeenten, die niet zo goed wil vlotten, dit zei gisteren de heer Suykerbuyk toen hij sprak over de Benelux. Welnu, ook in Vlaanderen ervaren wij dat, onder meer en vooral met onze 110 intercommunales. Wij moeten ons inderdaad beraden over de wet van 22 december 1986 en het decreet van 1 juli 1987. Deze wet is slecht, want zij gaat niet uit van een fundamentele probleemstelling. Ik zeg dit hier onbevangingen in de hoop dat wij zulke belangrijke regelgeving in de toekomst meer zouden kunnen funderen op de reële problematiek, die er in dit geval toch wel is gegroeid in de tijdspanne sedert de wet van 1 maart 1922 over de tussengemeentelijke verenigingen in België.

2. Een tweede punt houdt verband met de verticale samenwerking. Tussen bestuursinstanties van de verschillende bestuursniveaus in Vlaanderen is samenwerking nog moeilijker, hier stellen wij vaak een gecultiveerd wantrouwen vast, dat wij allen samen zouden moeten kunnen omzetten in constructief vertrouwen. Gisteravond nog, toen ik na de laatste spreker op het gemeentehuis aankwam, was ik ontstemd omdat ik vernam — en het zal waarschijnlijk een vergissing zijn — dat, na aanbesteding, een bepaald dossier van ons toch niet op het programma 1988 stond in „Brussel”, terwijl men zei dat andere, die niet werden aanbesteed, er wél op stonden. Zulks en dergelijke praktijken kunnen wantrouwen voeden.

De lokale sector — en de Volksunie — wenst meer doorzichtigheid in het optreden van de hogere overheid. Dat zou toelaten meer en gemakkelijker te plannen. Hoe kan een gemeente plannen indien er hogerop, niet de nodige planning bestaat of wordt gehandhaafd.

Wij wensen ook niet teveel Fond-

sen, zoals bij voorbeeld nu het Investeringsfonds met zijn uiterst beperkte middelen. Voor ons hoeft dit niet.

Er is ook nog het Gemeentefonds. Wat ons het meest interesseert, is niet de verdeling binnen Vlaanderen, maar de verdeling tussen Vlaanderen en Wallonië. In feite is het nu zo dat een inwoner in Wallonië 3.500 frank per jaar meer „waard” is wat het Gemeentefonds betreft dan een inwoner in Vlaanderen. Die verdeling moet onverwijls onderzocht worden, rekening houdend met de mensen en hun problemen veeleer dan met het bosareaal en de bomen.

Uiteraard en bovenal moet de lokale autonomie versterkt worden. Wij moeten nu eens echt decentraliseren. In de vorige nationale Regering was er voor het eerst een minister bevoegd voor decentralisatie. Zijn ambtstermijn is helaas wat kort geweest. Maar we moeten opletten voor wat in de literatuur bekend staat als de centralisatieparadox : hoe meer men wil decentraliseren hoe meer men eigenlijk ongemerkt centraliseert !

Ten slotte, moet het decreet van 28 juni 1985 op het administratief toezicht inderdaad worden herzien, ook ter verlichting van de provinciale besturen die vaak geplaagd worden met routinetaken, terwijl die toch nog een grote rol te spelen hebben in een slagvaardige gemeenschap, onder andere omdat zij over veel „know how” beschikken die zij welwillend kunnen en willen ten dienste stellen van de gemeenten. Het is niet zinnig dat men alle raadsbeslissingen naar de Provincie stuurt en per raadsbeslissing een brief terugkrijgt, zo bij voorbeeld dat er geen bezwaar is tegen de aankoop van een gemeentelijke kruiwagen.

II. Tweede hoofdstuk, en terloops, het cultuurbeleid. Wat ons inzake cultuur bekommert is onder meer het verfijnd gebruik van privatisering, die voor de rest heel positief kan zijn. We moeten toch voorzichtig zijn omdat wij in deze gevoelige sector geen ontaardingseffect krijgen. Ik illustreer dit met een voorbeeld. Wanneer ik voor Van Eycks Lam Gods van 1432 sta — een artistiek mondiaal monument — in de Gentse ka-

thedraal en ik zie links en rechts van de beveiliging vermeld wie dit gesponsord heeft — en ook de jeugd ziet dat —, dan zitten wij dicht bij een coca-cola-cultuur.

I II. Ander punt, het financiële en budgettaire beleid. Hier zijn een aantal positieve elementen te rapporteren : gezonde principes drie jaren-programmering, het systeem van budgetenveloppes per Minister. (Zoals door Gemeenschapsminister Waltniel gisteren nog terecht gepreciseerd).

Toch zijn er een paar conceptuele fouten. Daarom een aantal bedenkingen met suggesties. Wat de doelstellingen betreft bij voorbeeld. Ik neem aan dat wij allemaal voorstander zijn van het voeren van een „ernstig budgettair beleid en van een zorgvuldig beheer van de financiën van de Vlaamse Gemeenschap”. Ik besluit daar niet uit dat mocht deze passage niet in het Regeerakkoord hebben gestaan, de Executieve een frauduleus budgettair beleid zou voeren of onzorgvuldig zou beheren. Een zorgvuldig beheer van de financiën van de Vlaamse Gemeenschap behoort tot de ethiek van een goed beheer. Dat kan dus niet één van de belangrijkste doelstellingen zijn. Anderzijds kan het geen krachtlijn van financieel beleid en budgettair beheer in Vlaanderen zijn de universaliteit van de middelen te respecteren en de procedures tot vereffening van de toelagen ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap te vereenvoudigen en te versnellen. Ook hieruit besluit ik niet dat, indien dit niet in het Regeerakkoord zou zijn vermeld, men zou streven naar het meer ingewikkeld maken van deze procedures en naar het verlengen ervan. Wij besluiten er zelfs niet uit dat deze procedures nu in wezen niet eenvoudig zijn of te traag verlopen.

Wat de grond van de zaak betreft, wil ik mij tot het volgende beperken. Ten eerste, de meerjarenprogrammering is op zichzelf positief maar zij is het meest aangewezen voor de uitgaven waarover men van jaar tot jaar, van periode tot periode vrijelijk doch gefundeerd kan beslissen ! Nu wordt dit alleen voorzien voor de „niet-ver-

Van Hooland

mijdbare uitgaven, dit wil zeggen de vaste uitgaven, die voor de drie jaar worden geprogrammeerd. ik meen dat het belangrijk is, ook en vooral voor de „wel-vermijdbare” uitgaven, op langere termijn te denken en te programmeren !

Meerjarenprogrammering daarvoor bestaat wel degelijk in de Vlaamse Gemeenschap. In dit verband verwijs ik naar het voorbeeld inzake de drinkwatervoorziening in Vlaanderen, met een van de meest voortreffelijke beleidsnota's, namelijk de richtnota van Minister Lenssens. In deze beleidsnota wordt tot 1992 10,6 miljard F. als investering geprogrammeerd en dat zijn toch „vermijdbare” uitgaven ! Als nota, voorbeeldig. is helaas de verkeerde techniek gebruikt om de toekomstige behoeften te bepalen. De toekomst is niet noodzakelijk het verlengde van het verleden.

Ook ten gerieve van meer zekerheid in het beheer en de planning bij de lokale besturen, pleiten wij voor meer programmering en meerjarenbeleidsprogramma's.

Een andere bedenking betreft de toegewezen enveloppe per Minister. Dit is een goed principe op voorwaarde dat die enveloppes berusten op enveloppes voor de grote beleidssectoren, zoals terug te vinden in de wellicht voorlopige organisatiestructuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Derde bedenking of suggestie. De begroting — en zeker de begroting — moet in de toekomst worden gehanteerd als instrument voor beleidscoördinatie.

Vierde bedenking. De schuldpositie van de Vlaamse Gemeenschap mag zeker niet uit het oog worden verloren, onder meer ingevolge verdergaande communautaire decentralisatie. Hierbij denk ik aan de zogenaamde Vlaamse paracommunautaire instellingen.

Vijfde bedenking. Het is wenselijk voor de belangrijkste budgettaire posten een effectiviteitsevaluatie te maken opdat men niet lineair of op

basis van irrationele keuzen zou bezuinigen. Dit is iets anders dan de „zero-base-budgetting”, waarvan is bekend dat zij in de praktijk niet of zeer moeilijk te hanteren is.

IV. Laatste punt : „het bestuurlijk beleid”. Dit is naar mijn gevoelens bijzonder belangrijk. Zelfs wanneer men weet wat men wil, moet men het nog kunnen verwezenlijken. „Willen is kunnen”, zo heet zelfs onze Latemse harmonie. Maar dat is slechts zo wanneer men wil wat men kan. „Wij kunnen wat wij willen, indien wij willen wat wij kunnen”. Precies inzake „bestuurlijk beleid” dreigen wij neo-belgicisme of het „Verdriet van België” — op administratief-bestuurlijk gebied — in de Vlaamse structuren en diensten in te bouwen.

Onder deze rubriek vinden wij lovenswaardige keuzen terug in het Regeerakkoord, al is de titel : „Het bestuurlijk beleid” op zijn minst misleidend. Beter zou zijn : „de ambtelijke ondersteuning van het beleid en de ambtelijke dienstverlening in Vlaanderen”. Inzake dat bestuurlijk beleid worden ook een paar conceptuele fouten gemaakt die zeer bedenkelijk zijn vanuit management standpunt. Uiteraard vermeldt men eerst de na te streven doelstellingen en vervolgens hoe men de doelstellingen zal verwezenlijken.

Over de doelstellingen zelf handel ik hier niet (Bij voorbeeld „de eigenheid van de Vlaamse Administratie en haar bestuursorganen verder profileren.”)

Maar de wijze waarop men die doelstellingen nastreeft en de instrumenten die men daarvoor hanteert zijn niet zo effectief. Het grondig vereenvoudigen van de bestaande administratieve procedures, evenals grote eenvoud en doorzichtigheid in het vervullen van administratieve formaliteiten ten voordele van de burgers, de organisaties en de ondernemingen zijn hoogstens aangelegenheden van goed dagelijks beheer.

Ik heb nog een paar bedenkingen, bij de geloofwaardigheid van de beleidsvoornemens.

Ten eerste, al in 1892 stelde de toenmalige Voorlopige Administratieve Cel dat werk moest worden gemaakt van een vereenvoudiging van de administratieve procedures. In 1988 neemt de Executieve dit voorstel over, net zoals de vorige Executieve.

Ten tweede, reeds in 1983 formuleerde dezelfde Voorlopige Administratieve Cel voorstellen voor uitgebreide delegatie aan de Administratie, gezien de evidente voordelen en de noodzaak. De vraag is wat hier ondertussen in dit niet onbelangrijke gebied is gebeurd ?

Ten derde, de Executieve belooft het geobjectiveerd personeelsbeleid verder te zetten. Dat is zeker verdedigbaar. Op 19 mei 1987 is echter een besluit genomen dat de individuele leden van de Executieve een ruim appreciatie recht toekent, ondermeer bij bevorderingen in niveau 1. Wij denken dat men hier uiterst voorzichtig moet mee zijn.

Ten vierde, de Executieve wil eenvoudige en meer doorzichtige administratieve structuren. Dit is uitermate belangrijk. Maar is het omwille van de eenvoud goed wanneer functioneel niet te verantwoorden decentralisatie in Vlaanderen, doorgevoerd wordt, dan nog zonder reële bevoegdheden en middelen zoals bij voorbeeld een Vlaams Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen. In Vlaanderen mogen wij niet vervallen in Belgische „institutionalitis” !

Ten vijfde, de Vlaamse Regering zal in de nabije toekomst miljarden investeren in gebouwen en informatica. Dat is bijzonder belangrijk, ook voor de Vlaamse Gemeenschap. Wat doen wij ondertussen echter met ons kostbaar kapitaal, het ambtelijk korps ? Van de Vlaamse Administratie een efficiënte administratie maken met gemotiveerde mensen zal heel veel vergen van de Vlaamse Regering, onder meer een fundamenteel andere benadering van het vraagstuk.

Ik ga niet in op het probleem van de ministeriële kabinetten. Er is reeds naar verwezen. Dit fenomeen baart velen zorgen en hindert vooral de topadministratie.

Ik ben overtuigd dat wij nood hebben

Van Hooland

aan een fundamentele discussie en een bezinning over de rol van het ambtelijk apparaat in Vlaanderen.

Zeer geachte Gemeenschapsministers, wij nemen aan dat u de strategische beleidsnota of het Regeerakkoord geschreven heeft. Wij hopen echter dat u in de praktijk alles zult ondernemen om de bestuurskracht en de ambtelijke dienstbaarheid vanwege de Vlaamse Gemeenschap voor Vlaanderen meteen te vergroten. Immers zolang men niet de middelen heeft voor zijn beleid moet men een strak en professioneel beleid voeren van de beperkte middelen. In dit strak beleid staan geïntegreerd volwaardig personeelsbeleid evenals financieel en budgettair beleid centraal.

De vorming van de ambtenaren en vooral de vervolmaking van leidinggevende functionarissen verdienen de aandacht, zoals u het ook zelf stelt, evenwel niet los maar in een compleet modern personeelsbeheer. Ambtenaren zijn de kern van ons Vlaams administratief gemeenschapsweefsel. Wij pleiten voor hun herwaardering, inclusief van hen die heel vaak, bekwaam, al die jaren hun gewaardeerde diensten verlenen in een tijdelijk en voor hen en voor hun gezin dagelijks onzeker en benauwend dienstverband.

Ik meen dat een beleid zonder goede structuren — de heer Suykerbuyk zei het gisteren ook reeds — stuntwerk is. Wij zeggen dat Vlaamse beleidsvoering zonder vakbekwame inschakeling van duizende gemotiveerde ambtenaren onmogelijk is. Wij vertrouwen erop, heren Gemeenschapsministers, dat u vooral de topambtenaren, onder meer in hun belangrijke rol van beleidsadviseurs, zult herwaarderen zodat ook zij, samen met u, met de hele Vlaamse Raad en hun talrijke medewerkers kunnen en vooral willen verder werken aan de herwaardering van Vlaanderen, ten bate van zijn zes miljoen inwoners, immigranten, die hier kunnen en willen blijven, inbegrepen. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Vandebosch heeft het woord.

De heer E. Vandebosch (op *de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, verschillende collega's uit onze CVP-fractie hebben al hun bedenkingen geuit over het hoofdstuk Leefmilieu in dit Regeerakkoord. Ook ik wens thans een paar beschouwingen naar voren te brengen. Vooraf echter wens ik twee opmerkingen te formuleren. Een eerste opmerking betreft de middelen.

Alhoewel het hier in de bespreking uiteraard handelt over een Regeeringsakkoord en dus niet over een begrotingsdocument is het klaar dat de realisatie van de doelstellingen, vervat in dit akkoord heel wat financiële middelen zullen vergen, ook in de sector leefmilieu.

In onze zorg voor een beter leefmilieu in Vlaanderen, die ook een christen-democratische zorg is, vragen wij ons af of er voldoende middelen zullen aanwezig zijn om dit beleid naar behoren te kunnen uitvoeren. Het curatief of remediërend optreden op zichzelf eist reeds een groot deel van de middelen op. Denken wij maar aan de in dit Regeerakkoord ook uitdrukkelijk vermelde beleidsoptie van het „opruimen van de historisch vervuiling”.

Wij denken er goed aan te doen om reeds nu te signaleren aan de heer Gemeenschapsminister van Leefmilieu dat er bij inventarisatie van de actueel geformuleerde beleidsobjectieven op het eerste zicht nog weinig dreigt over te blijven voor de allereerste doelstelling met name het preventief beleid.

Vooruitlopend op de komende begrotingsdiscussie zou ik nu reeds in alle duidelijkheid willen stellen dat leefmilieubeleid niet als loutere budgettaire appendix kan beschouwd worden en dat voldoende en dus meer middelen moeten voorzien worden om het gefundeerd beleid te kunnen voeren waar de bevolking steeds luider om vraagt.

Een tweede voorafgaandelijke opmerking betreft de bevoegdheidsverdeling. Het is duidelijk dat de efficiëntie van het gevoerde milieubeleid uiteraard niet bevorderd wordt door

de heersende onduidelijkheid over de verdeling van de bevoegdheden tussen het nationale en het regionale niveau. Permanent rijzen er conflicten : nu eens over de normeringsbevoegdheid, dan weer over de milieu effect-rapportering bij grote infrastructuurwerken, vervolgens weer over de controle- en toezichtsbevoegdheid. De wet op de staatshervorming moet ook op dit punt nodig herbekeken worden. Het is onze wens dat — in afwachting van de Grondwetsherziening — de Gemeenschapsminister voor Leefmilieu in de onvermijdelijk aan te gane discussies een dynamische rol vervult, die uitmond in het afsluiten van protocol-overeenkomsten, waarbij het belang van de burger, de efficiëntie van optreden en de overzichtelijkheid van de genomen maatregelen het eerste objectief zijn.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, mijnheer de Gemeenschapsminister, er zijn uiteraard heel wat positieve punten in het hoofdstuk Leefmilieu in dit Regeerakkoord terug te vinden. Ze werden reeds door vorige sprekers aangehaald.

Positief in dit Regeerakkoord is dat de gemeente erkend wordt als onmisbare schakel in de eerstelijnsmilieuzorg. Niet zonder reden wordt echter voor de mogelijk in te schakelen gemeentelijke milieuambtenaren een gepaste vakopleiding in het vooruitzicht gesteld. Het inschakelen van deze ambtenaren moet immers met de nodige omzichtigheid gebeuren. De rechtszekerheid van bedrijven, maar zeker ook van de werknemers in die bedrijven moet immers maximaal kunnen gewaarborgd worden.

Andere zeer positieve elementen uit dit Regeerakkoord zijn de aankondiging van de spoedige uitvoering van het milieuvergunningende decreet, het indicatief beleidsprogramma in diverse milieusectoren en de integratieve gedachte in de domeinen van leefmilieu en natuurbehoud.

Ondanks deze positieve punten veroorloof ik mij enkele pertinente vragen te stellen.

Het is enigzins verwonderlijk dat de

Vandebosch

milieu-effectrapportering, toch wel et scharnierinstrument bij **uitstek** in et leefmilieubehoud, niet expliciet ermeld is in dit hoofdstuk leefmilieu. De Europese richtlijn ter **zake** ie een ruime draagwijdte heeft, moet **sch** geïmplementeerd zijn per 1 juli 1988, zo dachten wij? Wij hopen dat e nieuwe Gemeenschapsminister an Leefmilieu de gepaste reflex zal eppen om **het** beeld van lantaarndrager inzake toepassing van Europese richtlijnen weer niet te laten verchijnen.

De voluntaristische aanpak, die in ret Regeerakkoord wordt voorgeaan ten opzichte van het bedrijfsleven, bij wie zal aangestuurd worden op „interne zelfdiscipline”, staat zeker niet in verhouding tot de regelmatig opduikende „milieu-criminaliteit”. Verder zouden wij hier bij deze beleidsintentie de suggestie willen toen om **een** grotere rol toe te bededen aan de Comités voor Veiligheid, Gezondheid en Verfraaiing van de werkplaatsen in de ondernemingen.

In de tekst van het Regeerakkoord wordt gesteld dat door informatie, educatie, sensibilisering, openheid wan bestuur en overleg de burgers, de bedrijven en de instellingen meer bij het beleid zullen worden betrokken. Ook hier is de groep van de werknemers niet vermeld. Ze zijn nochtans een essentiële partner in het milieu-overleg.

Eveneens lichtjes verbazend **is** dat in het hoofdstuk leefmilieu nergens gerept wordt over de wenselijkheid om een eigen Vlaamse milieutechnologie te bevorderen. Milieu en economie zijn in onze visie immers niet mekaar tegengesteld. Integendeel zelfs, op langere termijn is milieubehoud voorwaarde om de economische groei te kunnen volhouden.

ET wordt aangekondigd dat het Vlaams Instituut voor Natuurbehoud zal worden omgevormd tot een Vlaams Instituut voor Milieu-onderzoek. Een en ander zou gepaard gaan **met** een integratie van wetenschappelijke initiatieven en instellingen. Uiteraard rijst dan in de Provincie Limburg de vraag welk het lot zal zijn

dat zal worden voorbehouden aan het huidig Vlaams Instituut voor Natuurbehoud? Wij hopen dat de deconcentratie, waarvan sprake in het hoofdstuk over „bestuurlijk beleid” ook blijft gelden voor dit Vlaams Instituut met zetel in de Limburgse hoofdplaats.

Mijnheer de Voorzitter, alvorens te eindigen wil ik nog enkele slotbeschouwingen naar voren brengen. Onze algemene indruk bij het lezen van het hoofdstuk over „leefmilieu” is dat omwille van de verwachting van erg beperkte budgetten de uitgangspunten voor het beleid in deze sector eerder defensief geformuleerd werden en dat men via het te voeren sector-beleid nooit de totaliteit van de milieuproblematiek zal kunnen omvatten. Het is onze diepe overtuiging dat milieu-overwegingen net zoals economische, sociale of humanitaire, een geïntegreerd onderdeel moeten zijn van elke besluitvorming. Het milieubehoud is geen beleid naast de andere maar een horizontaal facet doorheen alle andere beleidssectoren. In afwachting is het beleid dat heden wordt voorgesteld in dit Regeerakkoord zeker noodzakelijk en kan in ruime mate op onze steun rekenen. Op termijn echter dient de voorkeur gegeven aan een beleid waarbij de centrale milieuvraagstukken aan bod komen, waarbij men werkt met een doelgroepen-strategie en een brongericht beleid met als scharnierpunt de milieueffectrapportering. In de huidige fase van de ontwikkeling van het milieubeleid blijven men, wellicht hiertoe door krappe budgetten gedwongen, nog teveel zitten bij het aanpakken van de gevolgen.

Wij hopen dat in het concrete regeerwerk door de Gemeenschapsminister van Leefmilieu als een goed rentmeester de klaarblijkelijke lacunes zullen opgevuld worden en dat via het parlementaire initiatief de accenten, die nu ongetwijfeld reeds in embryonale vorm aanwezig zijn in het Regeerakkoord, maar nog onvoldoende uit de verf komen, verder kunnen uitgroeien tot een volwassen Vlaams Milieubeleid in het vooruitzicht van een groener Europa in **1992. (A plaus)**

De Voorzitter : De heer Anciaux heeft het woord.

De heer V. Anciaux (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, in 1984 heeft de Vlaamse Raad Brussel uitgeroepen tot Hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap. Persoonlijk ben ik er nog altijd fier over dat het ging om een voorstel van decreet dat ik had ingediend. Het werd nadien overgenomen in dezelfde bewoordingen als ontwerp van decreet door onze Eerste Minister. Oorspronkelijk was het echter een voorstel van decreet van de Volksunie. Toen werd zowel in als buiten Brussel de eerste stap gezet van zeer grote betekenis op de weg naar de volledige herinschakeling van **Brussel** in het leven van het Vlaamse volk. Wellicht is toen zowel als nu deze betekenis niet voldoende doorgedrongen bij de Vlaamse Gemeenschap en misschien zelfs niet bij u, met al de gevolgen die daaraan verbonden zijn, vooral voor hen die, zoals Eerste Minister Geens logisch en consequent willen blijven. Als wij beslissen hebben dat Brussel de Hoofdstad is van de Vlaamse Gemeenschap, dan heeft dat consequenties en moeten wij blijven volhouden en de gevolgen ervan dragen. Toen in ieder geval heeft Vlaanderen bij middel van zijn vertegenwoordigers in het Vlaamse Parlement zich getoond als een Vlaamse natie, een natie die wist wat zij wilde.

Mijnheer de Eerste Minister — want zo noem ik u vanaf nu — in het Regeerakkoord en in de Regeringsverklaring die door de onderhandelaars werd opgesteld en door twee partijen werd goedgekeurd komt een hele bladzijde voor over Brussel. Dat is in vergelijking met vele andere aangelegenheden heel wat. Het is tenminste het bewijs dat eraan werd gedacht. Wat erin staat is natuurlijk iets anders en dat vind ik bijzonder pover.

Het eerste wat er in staat is dat de Vlaamse Regering in het akkoord dat zij heeft afgesloten en in de verklaring die de eerste Minister heeft afgelegd door hem wordt gevraagd dat de Commissie Brussel in de Vlaamse Raad wordt voortgezet. Dat is bij-

Anciaux

zonder goed e opnieuw gaat het om een initiatief dat oorspronkelijk is uitgegaan van de Volksunie. Wij hebben dus weer reden om fier te zijn.

Ik zou, mijnheer de Voorzitter van ons Vlaams Parlement, onmiddellijk concreet willen voorstellen dat het Bureau van de Vlaamse Raad zou ingaan op de voorstellen die van alle kanten worden geuit om de Commissie Brussel herop te richten en wel zo spoedig mogelijk. Toch ben ik ook enigszins argwanend. Immers, zo'n Commissie met zoveel nadruk heroprichten en dit zelfs op verzoek van de Regering, doet mij een beetje twijfelen of de Regering wel goed weet wat zij met Brussel voorheeft en het daarom maar aan de Commissie overlaat beslissingen te nemen. Men wil misschien het probleem „encommissioneren” en dat lijkt mij een beetje gevaarlijk te zijn. Maar, laten wij positief en constructief blijven en zeggen dat het een goede zaak is als er een goede wisselwerking komt tussen de Vlaamse Regering en deze Commissie.

In uw Regering is een Minister belast met de Brusselse Aangelegenheden, de heer Weckx. Hij is voor mij een goede bekende, zoals wij in Brussel mekaar allemaal goed kennen. Ik ben blij met zijn aanstelling. Ik gun het hem niet alleen, maar verwacht dat hij ook wat zal doen. Maar, mijnheer de Minister van Brusselse Aangelegenheden, u was bij de regeringsonderhandelingen niet aanwezig. U heeft geen invloed gehad op dit akkoord; u heeft het achteraf wel goedgekeurd, maar u zal nog heel wat moeten doen om het te verwezenlijken.

Uitgaande van hetgeen in het akkoord staat, is de titel van Minister van Brusselse Aangelegenheden een schone „façade” zonder inhoud. Ik stel vast dat het hoofdstuk over Brussel, zoals vele andere punten, weinig geïnspireerd is. Gisteren werd hier door iemand gezegd dat de verkiezingscampagne voorbij was, maar dat blijkt niet uit deze tekst, want hij staat vol bolle zinnen en holle woorden. Er staat onder meer in dat de Vlaamse instellingen in **Brussel** ver-

der zullen worden gesteund — het zou erg zijn als zelfs dat niet het geval zou zijn — in hun werking. hun ont-ha a l e n hun begeleidingsbeleid. Maar, mijnheer de Eerste Minister en geachte collega's, met de Vlaamse instellingen in Brussel hebben wij geen problemen. Waar wij in **Brussel** problemen mee hebben en waar de Vlaamse Gemeenschap zich zorgen zou moeten maken is het ontbreken van Vlaamse instellingen. Wat gaat uw Regering in dat verband doen?

Wat gaat u doen met de fameuze gemeenschapsvorming, die eigenlijk maar ten volle nut heeft in Brussel, want in het Vlaamse Gewest was de gemeenschapsvorming als zodanig, grondwettelijk gezien, niet noodzakelijk.

Welnu, heren van de Vlaamse Regering, er bestaan bitter weinig Vlaamse instellingen in Brussel. Op het vlak van het maatschappelijk werk en van de welzijnszorg is er bijna niets aanwezig. De Brusselse Vlamingen hebben nog steeds veel problemen op het vlak van gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, beschut wonen, bejaardentehuizen zijn er slechts drie, povere Vlaamse instellingen. Kind en Gezin, waar u zo fier op is, bestaat in Brussel als Vlaamse instelling niet. Over de ziekenhuizen heb ik nog niet gerept. Het zijn zogegezegd bicommunautaire instellingen, waar de Franstaligen de plak zwaaien en wij niet aan bod komen, waar onze hulpbehoevenden meestal botsen op Franstalige hulpverleners. Wat gaat u doen voor de afbouw van deze bicommunautaire instellingen? U zal wellicht antwoorden dat u ter zake niet bevoegd bent. Geachte collega's, een dergelijk antwoord zult u in deze aangelegenheid voortdurend te horen krijgen.

Mijnheer de Eerste Minister, welk is dan uw zorg voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel? Waar zijn uw consequenties van het feit dat u Brussel heeft uitgeroepen tot Hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap? Hoe zal u de armoede in Brussel bestrijden, die vooral bij de gastarbeiders maar ook bij de simpele Vlaamse Brusselaar aanwezig is? Ondanks

grote volzinnen over de armoedebestrijding in **Brussel** vind ik geen woord terug over de manier waarop u het probleem zult aanpakken. De tekst is ter zake totaal inspiratieloos over heel de lijn.

In verband met dingen die er in Brussel voor de Vlamingen wel bestaan, namelijk het onderwijs, wil ik enkele concrete vragen stellen. Wat gaat u doen, mijnheer de Minister, als Vlaamse Regering met een Minister van Onderwijs die tevens de Minister van Brusselse Aangelegenheden is? Wanneer het fameuze Sylvesterakkoord van einde 1986-begin 1987 door de Gemeenten van **Brussel** wordt toegepast en zij het Nederlandstalig onderwijs dat er in sommige Brusselse Gemeenten toch nog is, willen afschuiven naar de Nederlandse Commissie voor Cultuur in uitvoering van de wet zonder daarbij de financiële middelen toe te kennen? Wie heeft nu eigenlijk de voogdij en het toezicht over de bicommunautaire instellingen? Gaat u als Vlaamse Regering toestaan dat dit opnieuw gebeurt door Ministers van de centrale Regering die niets te maken hebben met onze Gemeenschap als zodanig, zeker niet structureel? Wat gaat u doen wanneer er zelfs leden van de „Brusselse Executieve” — hier is het woord Executieve op zijn plaats — voor dit toezicht worden bijgevoegd zoals tijdens de vorige Regering? Wat blijft er uiteindelijk over van de Vlaamse Gemeenschapsvorming, de idee die volop aan bod diende te komen toen er sprake over was te Brussel?

Geachte collega's, het zal er heus niet op beteren met platte broodjes te bakken met de Franstaligen in het licht van de **gemeenteraadsverkeizingen** omwille van een aantal schepenzetels.

Een volgend punt in de bladzijde over Brussel handelt over de toepasbaarheid van de Vlaamse decreten. Eindelijk wordt er dan toch eens aan gedacht en wordt het onderwerp ingeschreven in het Regeerakkoord terwijl in de Vlaamse Regering Ministers zijn die totnoetoe altijd hebben tegengesproken dat er dienaangaande dat er iets speciaals moest ge-

ciaux

ren, onder meer. Eerste Minister ston Geens en de Minister van ltuur de heer Dewael. Het gaat in verband niet alleen over de afingbaarheid vanwege de Gemeenten aanzien waavan iets speciaals et gebeuren. Minister Dewael gt dat er alleen in het bibliotheekcreet sprake is van de afdwingbaarheid door de Gemeenten. Het gaat k over het feit dat wij in Brussel Vlaamse Gemeenschap voor het epassen van decreten de concurrentie moeten ondergaan met de deeten van de Franstaligen die vaak er dezelfde aangelegenheden hanlen. Vandaar dat er andere maatgelen moeten worden genomen.

en vierde punt waarover wordt geroeken is de verhouding met de CC— de Nederlandse Cultuurcommissie —. Ik ben het eens dat er moet worden gestreefd naar een goede samenwerking. Wie zou dat niet zijn? ben het er niet mee eens, zoals n van de vorige sprekers zegde, dat de loop van een korte periode alles in de budgettaire middelen maar ende overgemaakt te worden aan ; NCC voor alles wat in Brussel zou enen te worden gerealiseerd. Daar- ee ben ik het oneens.

elke gebiedsafbakening wordt er emaaft tussen de Minister van Cul- ur en de NCC? Ik hoop dat de linister het ons zal meedelen want in kunnen wij ons baseren op een itelijk gegeven. Ik heb echt de in- ruk dat de Minister van Cultuur het :lf niet weet. Welke democratische ructuren zullen er worden opge- ouwd wanneer er nieuwe opdrach- n aan de NCC gegeven worden? Vie heeft uiteindelijk de controle wanneer, bijvoorbeeld, wat ik niet rg zou betreuren, als er tenminste en democratische structuur wordt an toegevoegd, inzake welzijns- en maatschappelijke aangelegenheden maatregelen worden genomen. Nu werkt de NCC als een schepencollege onder verantwoordelijkheidsplicht. Zij beschikt over een budget en doet rmee wat zij wil. Hoe gaat u deze aken oplossen? Wat deze visie be- rept lezen wij niets in het Regeerak- koord. Ik heb de hoogste twijfel dat

er in de Vlaamse Executieve enige belangstelling dienaangaande be- staat, laat staan dat u op al de vragen die ik heb gesteld een antwoord zou weten.

Hetzelfde geldt voor het migranten- beleid. Daaraan is er in de Rege- ringsverklaring een halve bladzijde gewijd. Sprekende over Brussel durf ik het volgende zeggen. Afgezien van de hele uitbouw van de hoofdstedelijke gemeenschap op het gebied van de samenleving, afgezien van het feit dat er nog heel wat maatregelen moe- ten worden genomen op structureel, institutioneel en beleidsmatig vlak in- zake de emancipatie en de volwaardige behandeling van onze Vlaamse volksgemeenschap, is het migranten- beleid in Brussel het meest dringende probleem. Ik vrees dat het ogenblik van de waarheid nadert. Het ogen- blik waarvoor ik tien jaar geleden heb gewaarschuwd in een nota op de tafel van de Ministerraad. Het ogen- blik nadert van het ontploffen van de dynamiek die in dat dossier steekt. U moet weten wat u wil. Ofwel spreekt u enkele mooie woorden over een positief integratiebeleid en laat u het daarbij zoals, buiten enkele kleine fragmentaire maatregelen die werden genomen, in de voorbije ja- ren het geval was. Ofwel, pakt u re- soluut het probleem aan. U weet al- lemaal dat ik niet alleen geen voor- stander ben maar zelfs een tegenstan- der van diegenen die roepen dat het probleem maar zal worden opgelost met de vreemdelingen buiten te stu- ren. Daarmee is de zaak echter niet opgelost. Daarmee verergert men de zaken maar en maakt men de conflic- ten groter. Ik ben het ook niet eens met diegenen die hopen dat zij op een zachte wijze, mits een bepaalde stimulering, zullen weggaan. Ik zou willen dat dit kon maar ik geloof niet dat het op die manier zal gebeuren. Het overgrote deel van de vreemde- lingen zal hier blijven, of wij dat nu graag hebben of niet. Een overgroot deel is hier reeds aanwezig sedert ve- le jaren, zelfs in de tweede en voor sommige nationaliteiten in de derde graad. Het probleem ligt hier niet zo- zeer in Vlaanderen. Buiten een aan- tal wijken of gemeenten waar er zich inderdaad menselijke problemen ma- nifesteren, is het in Vlaanderen geen

probleem om met ongeveer vijf mil- joen Vlaamse mensen vier procent vreemde inwoners op te vangen. Daarvan zijn er dan nog meer dan n helft EG-vreemdelingen. Buiten de EG-vreemdelingen zijn er nog een aantal Japanners, Zwitsers, Zweden, Polen, Joegoslaven, enzovoorts, waar er geen enkel probleem bestaat. Het is dus onzinnig te beweren dat er in Vlaanderen problemen kunnen zijn met één procent vreemdelingen. Het probleem ligt in Brussel waar de concentratie meer dan 25 procent be- draagt met in de vijfhoek zelfs 50 pro- cent, waarvan het overgrote deel tot probleemgroepen behoort. Dat mi- grantenprobleem in Brussel aanpak- ken is een zorg van de Vlaamse Ge- meenschap. Wij moeten weten wat wij willen. Als Brussel onze Hoofd- stad is moeten wij daar met veel mid- delen, met een grote aanpak, ener- gie, inspiratie en creativiteit die pro- blemen aanpakken. Zoniet hebben wij geen zorg voor Brussel, voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel, voor het patrimonium of voor ons erfgoed. Ik vind daarvan in de Rege- ringsverklaring niets terug. Ik heb daarvan ook niets teruggevonden in uw Regering van de vorige jaren. Het zou mij verbazen dat u er aan denkt op dat gebied iets te doen.

De heer Weckx : Mijnheer Anciaux, mag ik er toch op wijzen dat, in ver- band met het migrantenbeleid, het de eerste keer is — en u kan dat niet ontkennen — dat er in het Regeerak- koord concrete voorstellen worden gedaan tot een integratiebeleid. Wij hebben dat in de vorige Regeerak- koorden nooit gezien. Er stond wel een zinnetje in over het migrantenbe- leid. Ik zal dit concretiseren. Er wordt gesproken over initiatieven in verband met de vorming en de be- roepsopleiding, de basiseducatie. Ik ga wel akkoord dat al deze bevoegd- heden verdeeld zijn over verschillen- de Ministers, maar u kunt niet ont- kennen dat het voor de eerste keer is dat in een regeerakkoord op con- crete wijze een migrantenbeleid wordt aangepakt.

De heer V. Anciaux : Mijnheer de Minister van Brusselse Aangelegen- heden, ik ben blij met uw tussen- komst. U heeft de vinger gelegd op

Anciaux

op een bepaalde w^on^de ik had u willen vragen wie in feite bevoegd is dienaangaande? Als een coördinatie noodzakelijk is voor heel België dan is het uiteraard ook nodig binnen het kader van de Vlaamse Regering een serieuze coördinatie door te voeren. Ik vind het dan eigenlijk onzinnig dat de bevoegdheid dienaangaande verdeeld is over drie Ministers, namelijk Kelchtermans, Weckx en Lenssens met zijn super-ministerie. Er zijn er dus drie personen ter zake bevoegd.

Zal het in de toekomst ook gebeuren zoals in de vorige Regering toen Minister Steyaert enkele goede dingen deed maar waar Minister Dewael dan de nodige subsidies afschafte voor een van de belangrijkste initiatieven, die er genomen waren inzake het onderwijs van migranten, terwijl Minister Kelchtermans dan weer andere initiatieven nam inzake vorming en onderwijs die tot nu toe geen enkel resultaat hebben opgeleverd.

Het feit dat u niet coördineert en een dergelijke bevoegdheidsverdeling is gebeurd, is een bewijs dat u geen inzicht hebt, althans voor zover ik tot nu toe kan oordelen. De manier waarop u de bevoegdheden verdeelt en het probleem wil aanpakken bewijst dat u er amper hebt aan gedacht.

Wat in het Regeerakkoord staat, Minister Weckx, zijn maar algemeenheden die men in al de boekjes over de integratie zowel in het binnenland als in het buitenland kan vinden. Die kon je overigens ook al lezen in de boekjes ten tijde van de kolonialisatieperiode. Onze missionarissen zijn op dezelfde manier met basiseducatie en vorming naar onze „negertjes” getrokken. U ziet dat is dus niets nieuws.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, heren Ministers, dames en heren, ik zou over deze aangelegenheid nog verder kunnen uitweiden en ik zal dat ook doen in de loop van de volgende jaren, weken of maanden. Dat hangt allemaal af van hoeveel tijd we hier zullen hebben.

Ten slotte zou ik nog willen pleiten

voor iets dat wij niet terugvinden in het Regeerakkoord.

Geachte collega's, ik pleit voor een positieve houding ten opzichte van Brussel. Ik ben ervan overtuigd dat het hoog nodig is dat Vlaanderen in het algemeen en de Vlaamse Regering in het bijzonder, afstappen van de voortdurend negatieve houding ten aanzien van Brussel. Wij moeten Brussel positief benaderen met de vaste wil daar iets te verbeteren.

Dit houdt in — en dat is een tweede zaak waarvoor ik pleit — dat wij een offensieve, positieve houding ten aanzien van Brussel moeten aannemen en in die zin het probleem moeten aanpakken. Wij moeten het niet alleen aan de Franstaligen overlaten om te spreken over „les bruxellois”.

Het stoort mij ten zeerste dat wij niet de mentaliteit hebben om de Brusselaars tot onze Gemeenschap, in de volle zin van het woord te rekenen, en om daar offensief iets te willen voor doen. Indien wij bewust zijn van onze eigen waarde als Vlaamse natie moeten wij dienaangaande aan de Franstaligen resoluut een antwoord geven. Dit betekent dat wij onze strategie moeten ombuigen maar ook dat wij een strategie moeten opstellen. Dit dient, althans met betrekking Brussel, te gebeuren in een volledige Vlaamse samenwerking.

Het is onmogelijk in Brussel een Vlaamse strategie uit te bouwen wanneer meerderheid en oppositie elkaar bekampen. Ter zake dient een volledige Vlaamse samenwerking te bestaan. Het doet mij dan ook pijn dat vanuit een bepaalde partij daarover enigszins denigrerend wordt gesproken en dat het niet nodig is mekaar voortdurend een „handje” te geven. Ik ben ervan overtuigd dat het noodzakelijk is een dergelijke strategie op te bouwen.

Mijnheer de Voorzitter, zoals iedereen pleit ik voor de oprichting van de Commissie Brussel maar ik voeg eraan toe dat deze Commissie Brussel niet alleen naar de problemen moet zoeken maar ook oplossingen moet voorbereiden in het kader van de grondwetsherziening ook al is dit niet onze taak, onze bevoegdheid.

De Vlaamse samenwerking die in die Commissie kan ontstaan moeten wij aanwenden als een voorbereiding voor de grondwetsherziening. Wij moeten een strategie opbouwen, een model voorleggen inzake Brussel en wat er voor die Stad noodzakelijk is. Zodoende zullen wij kunnen realiseren waarover er sprake is. Dit model moeten wij voorleggen aan de Belgische Regering of aan het Belgisch Parlement waar de grondwetsherziening dient te gebeuren.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, Brussel is een stuk van onze geschiedenis; Brussel ontbreekt volledig in de geschiedenis van Wallonië; het bestaat alleen in de geschiedenis van de Zuidelijke Nederlanden, in de geschiedenis van Vlaanderen.

Bijgevolg is het een stuk van ons. Daarom pleit ik voor een positieve houding. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter: De heer Van Rompaey heeft het woord.

De heer H. Van Rompaey (op de **tribune**): Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, het Regeerakkoord is de logische voortzetting van het beleid dat onder de vorige legislatuur werd uitgestippeld. Betreffende het mediabeleid opteert men voor een evenwichtige en complementaire ontwikkeling van de diverse expressievormen, inzonderheid van de schrijvende pers en van de audio-visuele media.

De uitgevers krijgen via extra expansiewetten de mogelijkheid om zich in hun sector aan te passen aan de technologische evolutie. De BRT die voor ons als onvervangbaar cultuurinstrument alle kansen moet krijgen om in het Europees en internationaal medialandschap zijn rol te kunnen blijven spelen, zal worden gefinancierd op basis van een vast percentage van het kijk- en luistergeld. Dit zal de BRT in de mogelijkheid stellen om ook op lange termijn zijn eigen beleid vast te leggen.

In de uitvoering van het kabeldecreet wordt prioriteit gegeven aan de landelijke televisie, maar kunnen ook lokale en regionale televisieverenigingen zich ontwikkelen.

I. van Rompae

Reëel bijkomende kansen voor de Vlaamse media-industrie zijn in de eleidsverklaring ingeschreven. evenls het belang van de samenwerking ussen de openbare en de niet-openbare televisie.

Vat de niet-openbare radio betreft an de in het decreet van 6 mei 1982 oorziene agglomeratieradio in de Agglomeraties Antwerpen, Brussel n Gent worden erkend, maar blijft le in hetzelfde decreet voorziene kleinschaligheid behouden.

Het zal wel niemand verwonderen lat ook de grootste partij in Vlaanden nauwgezet aandacht besteed aan le ontwikkeling in het medialandchap. Nu eindelijk het tijdstip nadert waarop belangrijke stappen vooruit gezet kunnen worden, wenst onze ractie nogmaals een aantal klemtonen te leggen.

. Voor ons staan vooraan de rechten van de kijker en de luisteraar : een kwalitatief aanbod en financiële toegankelijkheid voor iedereen tot de nieuwe media-ontwikkelingen moeten gewaarborgd blijven.

! De verruiming van het media-aanbod moet leiden tot een verhoging van de kwaliteit, tot een verbetering van de objectiviteit in de informatieverstrekking en tevens de nodige impulsen geven opdat zich een Vlaamse media-industrie reëel zou kunnen ontwikkelen en dit omwille van de tewerkstellingskansen en van het beveiligen van onze Vlaamse culturele eigenheid. Concreet houdt dit voor de CVP-fractie in dat niet alleen aan de openbare, maar ook aan de niet-openbare initiatieven normen inzake kwaliteit en Vlaamse produkties worden opgelegd. Wij geloven in het effect van de competitie openbaar-niet-openbaar, maar dan een competitie op hoog niveau. Geen zesde en zevende Dallas, geen uitdeinende „Vermassing”, maar pittige TV, waaraan de bevolking wat heeft. Ook aan niet-openbare televisie doen is voor ons wat meer dan handeldrijven in Belgische en internationale aandelen !

3. Wij herbevestigen dat de BRT vol-

doende middelen moet hebben om haar onvervangbare gemeenschapsopdracht, die vereist dat de BRT over een ruime dagelijkse uitwijkmogelijkheid op een tweede kanaal beschikt, uit te voeren. De opdracht van de BRT inzake voorlichting en informatie, vorming en ontspanning van de kijkers en luisteraars kan niet worden afgezwakt. De doorlichting moet positief worden aangewend en mag niet worden aangegrepen om aan de BRT opdrachten te onttrekken die inherent zijn aan een openbare omroep, die eenieder moet kunnen aanspreken, maar die tevens specifieke programma's voor kleinere groepen moet kunnen brengen. Evenmin mag de doorlichting worden gebruikt om aan de openbare omroep rechtmatige middelen te onzeggen, maar moet zij een nieuwe hefboom zijn voor een kwalitatieve Vlaamse omroep.

4. Wat de uitvoering van het kabeldecreet betreft sluit onze fractie zich aan bij de prioriteit voor de landelijke omroep, maar maar pleit er ook voor reële kansen te geven aan lokale en regionale initiatieven, zoals die in het decreet en de uitvoeringsbesluiten (die wij in deze vergadering nog moeten bekrachtigen) zijn vastgelegd.

Daar aan de landelijke televisievereniging voorrang wordt gegeven. ook wat de middelen betreft, en de uitgevers bij herhaling de exclusiviteit op eisten inzake handelspubliciteit op televisie, dringt de vraag zich op over welke middelen de lokale en regionale televisieverenigingen zullen kunnen beschikken. Louter verwijzen naar de nationale overheid die bevoegd is voor de handelspubliciteit op de omroep, volstaat hier niet daar de Vlaamse Executieve ter zake toch wel degelijk een adviserende taak heeft.

5. Wat de niet-openbare radio's betreft werd duidelijk geopteerd voor het behoud van de kleinschaligheid, die bij decreet van 6 mei 1982 is vastgelegd. Het toelaten van agglomeratiezenders, zoals bepaald in dit decreet, kan niet anders betekenen dan voldoende reikwijdte beschikbaar stellen om de betrokken Agglomeraties te bestrijken ; het decreet kan

echter niet worden ingeroepen om aan algemeen schaalvergroting te doen.

De juiste draagwijdte en de diepgaande evaluatie van het decreet ontgaan ons. Voor ons kan het decreet niet worden gebruikt om inhoudelijke normen uit te hollen of om de ontstane wanorde en het onderkruppen van de decretale beschikkingen te legaliseren. In geen geval mag worden geraakt aan de specifieke culturele en sociale taak van de kleinschalige radio.

6. Er dient uitleg te worden gegeven over de erkenningsprocedure die pas werd ingezet. Vóór 29 februari eerstkomend moeten alle radio's een nieuwe erkenningsvraag indienen. Uit de oproep in het Belgisch Staatsblad en uit de documenten die aan de radio's werden bezorgd blijkt dat de Gemeenschapsminister slechts een deel van de voor niet-openbare radio's beschikbare frequentieband vrijgeeft. Tevens wordt de radio's de verplichting opgelegd om „uitdrukkelijk melding te maken van de coördinaten van het theoretisch frequentieplan” waaraan de radio's zich met hun zendmast wensen aan te passen. Daar het theoretisch frequentieplan een louter theoretische en geografisch indeling is die helemaal geen rekening houdt met het publiek waarvoor men wil uitzenden, met de bevolkingsdichtheid, met de mogelijkheid om een zendmast op te richten, enzovoort, lijkt ons dit een voor de radio's niet zo gelukkige oplossing. Wij zouden dan ook graag vernemen waarom de procedure op deze wijze werd gestart. Het is toch de logica zelf dat de radio's dusdanig moeten worden erkend dat zij in de mogelijkheid zijn het beoogde zendgebied te bestrijken.

Ten slotte moge nog eens worden gezegd dat de CVP zich bij herhaling heeft uitgesproken voor een samenhangend en evenwichtig mediabeleid. In alle opzichten moet prospectief gebruik worden gemaakt van de kansen die de technologische evolutie biedt in de sector van de audio-visuele middelen. De technologische mogelijkheden moeten wij ondergeschikt maken aan onze mnatschappelijke bekommernissen en niet omge-

H. Van Rompaey

keerd. In het bijzonder moeten radio en televisie benevens hun aandeel in het verstrekken van informatie, duiding en ontspanning, verder uitgroeien tot essentiële hefboomen voor cultuurspreiding, permanente vorming, kunst en wetenschap. Wij zijn ervan overtuigd dat een beleid met deze klemtonen de kwaliteit van het globale aanbod zal verbeteren, onze eigen Vlaamse inbreng zal versterken en aan de Vlaamse media-industrie kansen tot ontwikkeling zal geven. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, het is spijtig dat wij vandaag zo weinig tijd krijgen om het gezondheidsbeleid uit de doeken te doen, mijnheer de Minister. U zal mij geen ongelijk geven als ik zeg dat de bevolking vandaag zeer sterk bewogen wordt door hetgeen zich afspeelt in deze sector waarbij wij zien dat door het gerechtelijk onderzoek onregelmatigheden aan het licht worden gebracht, dat nadien de firma, die door de Minister wordt aangesteld om deze onregelmatigheden te onderzoeken — en u weet dat, als u een firma aanstelt en betaalt, u daar meestal ook geen slechte verhouding mee hebt — zelf een aantal zaken laat naar voren brengen die niet door de beugel kunnen, en dat zoveel labo's worden geschorst voor misbruiken inzake klinische biologie, mijnheer de Minister van Volksgezondheid, dan zal u waarschijnlijk met mij akkoord gaan dat de bevolking zich ter zake veel vragen stelt.

Erger vindt ik nog — en volgens mijn gewoonte zal ik er geen doekjes rond doen — dat onze nationale Minister, die sinds 1982 mijn vragen over deze onregelmatigheden heeft toegedekt, vandaag weer een dergelijke belangrijke functie krijgt toegewezen.

Bovendien is er het feit, mijnheer de Minister, — en ik zeg niet dat er onregelmatigheden zijn geweest — dat vanuit een bepaald ziekenfonds gelden werden overgedragen aan een hotel te Oostende dat nu de private

sector concurreert . Naar mijn mening gaat zulks in tegen de deontologie en zelfs tegen de wet op de ziekenfondsen. Die wet stipuleert zeer duidelijk dat het niet opgaat gelden te investeren in andere gebouwen dan **deze bestemd voor de mutualiteiten of in ziekenhuizen dan nog met toestemming van de Gemeente en de Bestendige Deputatie. Dit wijst er op**, als wij zien dat op nationaal en gemeenschapsniveau de Ministers zich niet houden aan de deontologische regels, dat het meer dan tijd is dat een grondige studie wordt gedaan inzake ons gezondheidsbeleid.

Mijnheer de Minister, wij weten dat uw bevoegdheid niet groot is. In de tekst staat dat u bevoegd bent voor het beleid betreffende de zorgenverstreking in en buiten de verplegingsinrichtingen, maar met zoveel uitzonderingen dat er niets overblijft voor u, behalve als u met uw vrienden moogt beslissen waar een scanner wordt geplaatst en dat u in uw streek waarschijnlijk wel enige invloed hebt inzake het mogen blijven bestaan en het moeten fusioneren van bepaalde instellingen. Dit is ongeveer alles wat u overblijft.

Hetzelfde geldt inzake de gezondheidsopvoeding evenals de activiteiten en de diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg, met uitzondering van de nationale maatregelen inzake profylaxis. Uiteindelijk hebt u ter zake bijna geen enkele bevoegdheid. Nemen wij het voorbeeld van Aids. Het gras was u al van onder de voeten weggemaaid vooraleer u uw eigen folder kon uitgeven. Op die manier wordt de gemeenschapsbevoegdheid uitgehold door de nationale Ministers. Nochtans is er heel wat gaande in die gezondheidszorg, denken wij maar aan de algemene geneeskunde. U weet wat daar gebeurd is. De algemene geneeskunde is belangrijk. Wij hebben teveel huisartsen. Sommigen zoeken hun toevlucht in alternatieve geneeswijzen, anderen hebben bij-jobs die niets te maken hebben met de geneeskunde, de echtgenoten van vele dokters gaan werken. En toch heeft men het de hele dag en in alle regeringsverklaringen over de herwaardering van de eerstelijnsgenees-

Brussel bestaat alleen in de geschiedenis van de Zuidelijke Nederlanden, bijgevolg is het eert stuk van ons, als een argument van de heer V. Anciaux (VU) in zijn apologie van een Vlaamse positieve ingesreldheid t.a.v. de Hoofdstad

kunde, dat op een ogenblik dat vele artsen de telefoon gewoon niet meer beantwoorden. Nu de artsen geen ervaring meer hebben omdat ze onvoldoende patiënten hebben, spreekt men over recyclage, over bijscholing, men gaat ze onderwijsopdrachten geven om ze bezig te houden, men gaat ze stages geven in de ziekenhuizen, in medisch-sociale centra. ze moeten 200 lesuren volgen. Maar één ding hebben ze niet, dat zijn patiënten. En zonder voldoende patiënten wordt men geen goede huisarts. Nochtans is de eerstelijns geneeskunde essentieel en wanneer daar iets mank loopt dan raken wij aan uw bevoegdheid inzake gezondheidszorgen binnen en buiten de instellingen.

Mijnheer de Minister, uw collega Dehaene heeft van de volmachtenwet geprofiteerd om de hele sector van de ziekenhuizen om te woelen. Als een keizer-koster is hij tewerk gegaan. Om de maand vaardigde hij een nieuw koninklijk besluit of een nieuwe reglementering uit. zodat de journalist Hugo De Ridder nog gelijk krijgt. **Hij schreef namelijk dat er zoveel tijd verloren gaat aan paperasse-**

lkeniers

en dat men zich kan afvragen hoe-
el tijd er nog overblijft voor de pa-
nt. En dit alles gebeurt onder uw
en, mijnheer de Minister, terwijl u
ze Minister van Gezondheid bent.

is een programmatie gekomen.
aar u hebt niets ondernomen. mijn-
er de Minister. U hebt zelfs geen
vies gegeven. Wij betreuren dit en
j menen dat de Waalse Gemeen-
hap gelijk heeft wanneer zij in haar
incipesverklaring duidelijk stelt dat
j haar bevoegdheden wil uitgebreid
en, daarvoor de nodige financiële
iddelen wil krijgen en in afwachting
or elke maatregel haar advies wil
tven waarmee rekening dient te
orden gehouden. Dergelijke taal
oren wij van u niet, mijnheer de
linster. U bent het slaafschap — als
het zo mag zeggen — van uw grote
baas, de heer Dehaene, zo gewoon
eraakt, dat u zelfs niet meer rea-
eert.

an kom ik tot uw verklaring zelf.
c lees daarin : „De bestaande voor-
leningen moeten bestendig het voor-
erp uitmaken van kwaliteitszorg,
unctionele kostenbewaking, ver-
ieuwing en aanpassing”. In dit ver-
and zou ik u toch een passage willen
oorlezen van het bestuur der Syndi-
ale Kamers der Zelfstandige Ver-
leegkundigen die inzake uw de-
reet over de thuisverzorging het vol-
ende zeggen : „Onder geen enkele
oorwaarde is dit aanvaardbaar ver-
nits hierdoor vooral verzuilde dien-
ten worden gestimuleerd. Dergelij-
e artikelen mogen niet zonder het
nedeweten van een grote groep
huisverzorgeren worden opgesteld”.
Weet u, mijnheer de Minister, dat
emand als Hugo De Ridder, die ze-
er niet in onze politieke „stal” thuis-
voort, zegt : „En de raid op de thuis-
verpleging die de jongste twee jaar
werd uitgevoerd onder leiding van
Semeenschapsminister Jan Lenssens
is een schoolvoorbeeld van hoe een
echte samenwerking tussen een mi-
nisterieel kabinet en een ziekenfonds
honderdvoudige vruchten kan afwer-
pen op zeer lange termijn.” Mijnheer
de Minister, dat is een aanklacht uit
uw eigen politieke familie.

Heren van de PVV, het gaat hier he-

lemaal niet om kostenbewaking —
want u heeft aan deze tekst ook uw
goedkeuring gegeven — het gaat om
de kostenverhoging, die alleen is in-
gegeven door het versterken van de
macht van de zuil.

Ik lees verder : „De tocganklijkhed
van de voorzieningen zal worden
bevorderd door administratieve vere-
envoudiging, een grotere doorzich-
tigheid en een betere onderlinge sa-
menhang.” Mijne heren, dit is hui-
chelarij.

Op een ogenblik dat zelfs Hugo De
Ridder schrijft dat men zich verliest
in paperassen ; op een ogenblik dat
Minister Dehaene verplicht is een
nieuw koninklijk besluit inzake de
wet op de ziekenhuizen te publiceren
omdat niemand wijs geraakt uit de
vele koninklijke besluiten en richtlij-
nen ; op dat ogenblik spreekt men
van een administratieve vereenvoudi-
ging. Wanneer men echter in de sec-
tor van de geneeskunde staat of u
zou zich gewaardigen om te gaan kij-
ken in de sector verpleging, zal u
vaststellen dat ook daar de paperas-
sen van week tot week toenemen. In
deze sector bestaat er een kader, een
middenkader en „degenen die e
werken” (Gelach). Met andere woor-
den, men is bezig de sector op admi-
nistratief vlak zo ontoegankelijk te
maken dat uiteindelijk de patiënt er-
van de dupe zal worden. Nochtans is
de patiënt de eerste zorg van onze
partij. De VU is alleen bekommerd
om de patiënt en om de uitgaven van
het RIZIV. Wij vrezen echter dat het
beleid, ingegeven door de huidige
Excellenties belast met de gezond-
heidszorg zowel op het nationale vlak
als op het vlak van de Gemeenschap,
is ingegeven door de belangen van
de mutualiteiten, ziekenhuisbeheer-
ders en universiteiten. **(Reactie van
minister Walt Niel.)**

Mijnheer Walt Niel, u weet zeer goed
dat wij destijds, wanneer extra tarie-
ven werden gestemd voor de bijge-
schoolde huisartsen, de VU de enige
partij was die bij monde van twee
artsen zich daartegen heeft verzet,
omdat wij de bijscholing als een
noodzaak hebben aangevoeld.

In het Regeerakkoord staat verder :

„De ontplooiingskansen van het par-
ticulier initiatief moeten worden ge-
waarborgd, dit zonder afbreuk te
doen aan de geëigende rol van de
overheid op dit gebied.” Dit is waar-
schijnlijk neergeschreven onder libe-
rale invloed. Ter zake, mijnheer de
Minister, wil ik u waarschuwen. Wat
het particulier initiatief betreft, meen
ik dat de bejaardenzorg eens grondig
zou moeten worden gecontroleerd.
Inderdaad, ik heb de indruk dat het
geen taak is voor de privé-sector om
de bejaardenzorg op zich te nemen
vermits, zoals uzelf weet, daar zeer
wraakroepende toestanden heersen
onder meer door onderbezetting van
personeelsleden.

Wanneer men spreekt over particu-
lier initiatief — en men kent mij ge-
noeg om te weten dat ik zeker geen
collectivist bent — meen ik dat men,
wat de bejaardensector betreft, zeer
voorzichtig moet zijn.

U zegt ook : „Prioriteit zal worden
gegeven aan de psychiatrische sec-
tor.” Mijnheer de Minister, deze zin
staat in elke regeringsverklaring. In
het verleden heb ik nog een rege-
ringsverklaring gelezen — waaraan u
ook uw goedkeuring heeft gegeven
— waarin onder meer stond dat de
voorkeur zou worden gegeven aan de
dag- of nachtverzorging, met andere
woorden aan de gedeeltelijke hospi-
talisatie.

Mijnheer de Minister, ik werk in een
ziekenhuis waar zo'n kleine dienst
theoretisch werd geopend door uw
voorganger, de heer De Wulf. Dat
werd met grote sier aangekondigd in
de kranten. Het gevolg was dat de
bevolking en de huisartsen uit de
streek zich daar reeds op voorbereid-
den. Het is bij woorden gebleven.
Uw Keizer-Koster, uw grote baas,
heeft beslist dat zo'n kleine dienst
niet kon worden geopend zonder in-
levering van andere bedden terwijl
u zelf van oordeel bent dat het wel
kan zonder inlevering. De strijd
wordt reeds jaren gevoerd en is nog
steeds niet beslecht, want die dienst
is nog steeds niet geopend.

Mijnheer de Minister, ik ben zo lief
iets meer te veronderstellen dan mijn
collega Blanpain die zegde dat het de
Regering volledig aan ideeën ont-

Valkeniers

brak. U licht misschien nog een paar ideeën, maar ik zie alleen dat het u niet mogelijk is op dit ogenblik uw ideeën in de praktijk om te zetten. Dat is het drama van deze Vlaamse Regering. Welk programma ze ons ook voorlegt, het blijft een programma van goede voornemens, bijna een nieuwjaarsbrief. Echte opties staan er niet in, ook niet voor de psychiatrie.

Mijnheer de Minister, ik heb het zo- even aangetoond, u hebt in gans het gezondheidsbeleid eigenlijk niets, ook maar niets te zeggen. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Didden.

De heer M. Didden (op **de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, u zult het mij niet kwalijk nemen als ik niet akkoord ga met de vorige spreker.

Ik stel vast dat er in het Regeerakkoord en in deze Regeringsverklaring zeer goede dingen staan, onder meer over het onderwerp waarover ik het zal hebben, het openbaar ambt en het personeelsbeleid dat door de Vlaamse Regering zal worden gevoerd.

De heer J. Valkeniers : Bent u misschien tegen politieke benoemingen ?

De heer M. Didden : Onder meer, ja.

In een gemeenschap waar 62 procent van het BNP besteed wordt aan overheidsuitgaven en waarin het aandeel van de zogenaamde overheidsdiensten 17 procent van het BNP bedraagt is een beleid van het openbaar ambt geen overbodige luxe. Een echte personeelspolitiek is ook voor de Vlaamse Administratie absoluut wenselijk.

Het kan mij dan ook alleen maar verheugen dat zowel in de bevoegdheidsverdeling van de leden van de Vlaamse Regering als in de Regeringsverklaring en in het Regeerakkoord ruime aandacht wordt besteed aan de factor mens in het beleid. Immers naast „money” and „material”

is de factor „man” de sluihoek van elk sociaal-economisch project.

Een kwalitatieve dienstverlening vereist een sterk gemotiveerd ambtenarenkorps. Om tot een betere motivatie te komen is een doorzichtig en systematisch functionerend belonings- en sanctioneringssysteem vereist. Men kan niet stellen dat het goede functioneren van onze ambtenaren leidt tot beloning en dat omgekeerd slecht functioneren leidt tot financiële of andere bestraffing. In de Regeringsverklaring staan een aantal belangrijke principes, in een nieuwe stijl, voor het personeelsbeleid door de overheid.

De heer J. Van Elewyck : Geachte collega, omvatten die goede principes volgens u ook dat één op zes personeelsleden van de Vlaamse Administratie aan een kabinet wordt gehecht, dat er 539 medewerkers zijn in de kabinetten.

De heer M. Didden : De verhouding die u vermeldt is niet juist.

De heer J. Van Elewyck : De cijfers komen van het Rekenhof.

De heer M. Didden : Wanneer u spreekt over de Administratie van de Vlaamse Gemeenschap moet u daar ook de ondergeschikte besturen, de intercommunales enzovoort bij rekenen. Dan komt u ruim boven de 180.000 personeelsleden. Wij moeten de cijfers exact bekijken.

De heer J. Van Elewyck : Vindt u 539 redelijk ?

De heer M. Didden : Mijnheer Van Elewyck, ik had het woord en bovendien zijn de vragen die u stelt weinig relevant. De vergelijking tussen de kabinetten en de Administratie is niet juist zoals u ze aangeeft. Bovendien vindt ik het normaal dat ook de kabinetten in de Vlaamse Regering over enige logistieke steun beschikken. Als ik het goed heb begrepen dan is die logistieke steun per kabinet te herleiden tot zeven personeelsleden van eerste niveau en daaraan toegevoegd mensen die voor het uitvoerend werk moeten instaan. Wij moeten de dingen in hun juist perspectief willen zien, mijnheer Van

Elewyck. Trouwens uw part ij is slecht geplaatst om hierover te spreken. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

De heer J. Van Elewyck : Geef een getal.

De heer M. Didden : Ik wil dit graag doen in een debat maar dan moeten wij daarvoor de tijd krijgen. **(Onderbreking van de heer J. Van Elewyck)**

De Voorzitter : De heer Didden heeft het woord. Mijnheer Didden, wilt u verder gaan ?

De heer M. Didden : Mijnheer de Voorzitter, ik ga verder. Ik stel vast dat er in het Regeerakkoord op zijn minst vijf merkwaardige en goede principes staan ingeschreven. Ten eerste wenst men de aanwending van moderne technologieën. Voor zover ik weet zijn de Voorzitter en de Vlaamse Regering daarmee sedert enkele weken concreet op het veld getreden. Ten tweede wenst men een geobjectiveerd beleid. Ik weet dat het ook in vorige verklaringen stond. Men kan echter niet stellen dat dit momenteel niet gehandhaafd wordt. Ten derde wordt er groot belang gehecht aan de vorming door de integrale kwaliteitszorg als een pijler van de modernisering te zien. Ten vierde wenst men waar mogelijk de Administratie op een wetenschappelijk verantwoorde manier te deconcentreren. Ten vijfde, en ik zal op dit principe dadelijk nader ingaan, schrijft men het principe van de decentralisatie in. Ik wil even ingaan op wat de heer Denys daarover gisteren heeft gezegd. Ik had de indruk dat wij over andere begrippen praatten wanneer wij de term decentralisatie gebruikten. Hij bedoelde dan vooral het recht op particulier initiatief of op de participatie van beneden af of op een soort van consumenteninspraak. Ik meen dat wij de dingen moeten zeggen zoals ze zijn.

De heer A. Denys : Ook de lokale besturen.

De heer M. Didden : Ik meen dat decentralisatie wil zeggen dat sommige bevoegdheden worden afgestaan en uitgeoefend worden door minder centraal georganiseerde instanties dan de Vlaamse Regering.

Didden

Gelijktijdig met een nadruk op een **synamisch actief** creatief beleid stel ik vast dat men in de Regeringsverklaring lot zesmaal toe zegt te **streven naar decentralisatie**. Meer bepaald zal men dit principe toepassen in het cultuurbeleid. Tot tweemaal toe gebruikt men dit begrip in het economische luik. Ook in de teksten van ruimtelijke ordening en leefmilieu vinden we dit terug.

Ook inzake het beleid van de regionale en lokale besturen heeft men het over het grote belang dat aan decentralisering van het beleid wordt gehecht.

Voor zover ik weet, het staat echter niet vermeld, wordt het ook in de praktijk toegepast via de provinciale welzijnscommissies ook op het niveau van de welzijnszorg.

De heer Blanpain : Collega Didden, volgens mij is er in het Regeerakkoord een lichte begripsverwarring over de woorden decentralisatie en deconcentratie. Zo staat op bladzijde 3 van de getypte tekst vermeld dat men een gedecentraliseerde dienst nog eens zou deconcentreren.

De heer M. Didden : Collega, ik ben **het** met u eens dat er inderdaad in de teksten vaak begripsverwarring bestaat tussen deconcentratie en decentralisatie. Uit dit Regeerakkoord en vooral in de verklaring van de Eerste Minister van deze Regering heb ik duidelijk vernomen dat men streeft naar decentralisatie. Welnu, voor ons is dit de feitelijke vaststelling dat **het** subsidiariteitsbeginsel wordt ingevoerd en verder wordt uitgebouwd. Als christen-democraten zijn we er fundamenteel van overtuigd dat wat de overheid op een lager niveau verwezenlijkt in feite de **beste** garantie biedt op een kwalitatief volwaardig gebeuren. Decentralisatie betekent spreiding van bestuurszaken. In verhouding tot het centrale gezag wil men derhalve grotere zelfstandigheid geven aan de onderdelen. Dit is inderdaad wat anders dan deconcentratie, waarover ook sprake is in dit Regeerakkoord.

Ik durf hopen dat de vorming van de

personeelsleden in de Vlaamse „public service” systematisch en duurzaam zal zijn. Zou het niet aangewezen zijn dat een dienst of instelling naar analogie met het Franse ENA wordt opgericht ? Hierdoor zou de Vlaamse Regering de motor kunnen worden van de ambtelijke herwaardering. Gekoppeld aan een substantiële beloningspolitiek zou dit **de** herwaardering zijn van het Vlaamse ambtenarenkorps. Ik hoop dat deze Vlaamse Regering niet alleen de tijd krijgt om haar goede intenties te realiseren maar dat ze tevens de volharding en de ambitie heeft om van de Vlaamse Administratie en de onder haar ressorterende diensten een keurkorps te maken. In elk geval zouden wij op die manier aantonen dat hetgeen wij in Vlaanderen zelf doen ook goed en beter wordt gedaan. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Geens, Voorzitter **van** de Vlaamse Executieve, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de **tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, bij het einde van deze bespreking wil ik mijn waardering uiten over het debat. Ik doe dit in algemene termen, maar ik denk dat de Vlaamse Raad bewezen heeft dat hij een **eigen** stijl heeft. Dar is te danken aan de bijdragen van al degenen die het woord hebben gevoerd. Wij hebben zelfs een groot aantal nieuwelingen gehoord. Ik wil meteen ook erop wijzen dat onze Voorzitter in het vlot verloop van het debat een belangrijke rol heeft gespeeld.

Het eerste wat mij treft is dat vele leden van de Raad niet beseffen welke macht de Vlaamse Raad heeft.

De heer J. Valkeniers : Toch niet op het gebied van de Volksgezondheid ! **(Gelach)**

Minister G. Geens : Mijnheer Valkeniers, ik weet dat het u moeilijk zal vallen om mij niet te onderbreken, maar ik heb u daarnet ook niet onderbroken en ik hoop dat u het ook niet zal doen.

Men blijkt niet voldoende te weren dat er in de Vlaamse Raad wetten worden gemaakt ; zij dragen een an-

dere naam, namelijk decreten, maar in de Vlaamse Gemeenschap **zijn** het wetten, in zoverre zelfs dat bestaande wetten door ons volledig kunnen worden herschreven. Wij kondigen trouwens aan in de Regeringsverklaring dat wij de wet van 1962 op de Stedebouw en de Ruimtelijke Ordening zullen herschrijven in een decreet.

De **enige** wetgevende macht is de Raad plus de Executieve, die overigens door de Raad wordt verkozen. Hetzelfde geldt voor vele andere bepalingen. Bijgevolg moet ik niet op de allereerste plaats teruggrijpen naar begrotingscijfers, die dikwijls worden geminimaliseerd. Onze begroting voor 1988 bedraagt 93 miljard frank. In feite moet daaraan worden toegevoegd het Fonds voor de Gemeenten dat autonoom door **ons** wordt verdeeld. Ook moeten daaraan worden toegevoegd de trekkingsrechten die wij hebben op nationale fondsen, zoals het Fonds voor Industriële Vernieuwing.

Een derde opmerking is dat wij ook een politieke rol hebben, namelijk wij besturen in de letterlijke **zin van het** woord en daarnaast oefenen wij op de medewerkende besturen in het algemeen toezicht uit. Het gaat dus om een politieke opdracht die de Vlaamse Regering uitoefent. Het is dus niet zoals ik de heer Schiltz heb horen zeggen, dat wij als eerste taak „een sociaal-pedagogische opdracht hebben”. Dat is de instelling grondig devalueren. dat is trouwens niet haar politiek geëigende opdracht. De Vlaamse Regering, en de Vlaamse Raad zijn geen drukkingsgroepen. maar politieke organen met een politieke verantwoordelijkheid tegenover de kiezers. Bijgevolg heb ik zeer terecht eergisteren gezegd : de Raad is de politieke emanatie van het Vlaamse volk. Ik heb onmiddellijk daaraan toegevoegd. wanneer ik spreek over de rol van de Vlaamse Regering, dat ook voor het parlementair initiatief zeer veel ruimte bestaat, zeker in verband met al de materies waarover wij een regeerakkoord hebben opgesteld. Het werd trouwens bewust zodanig opgesteld dat aan het parlementair initiatief een vrije loop wordt gelaten. Op die

Geens

manier is het vanzelfsprekend ook mogelijk creatieve ideeën, die in de Raad leven, tot uitdrukking te brengen.

Een tweede bemerking handelt over het perspectief van 1992, dat in ruime mate de ondertoon vormt van deze Regeringsverklaring en van ons Regeerakkoord. Men mag daarover niet laatdunkend spreken, alsof dit alleen op economisch vlak een betekenis zou hebben. Het jaar 1992 is ook belangrijk voor de politieke eenmaking van Europa en heeft repercussies op vele domeinen. Het is niet meer zover af en wij moeten er ons bijgevolg op voorbereiden. Deze zaak heeft een externe, maar ook een interne dimensie. Daarmee, met „intern” bedoel ik dat wij tegen deze datum in België orde op zaken moeten stellen, dat wij een nieuw Belgisch staatsverband moeten uitgewerkt hebben dat tijdig in werking kan treden, zodanig dat wij ook nog de tijd hebben om ons als Vlamingen ernstig voor te bereiden op het Europa van 1992.

Mevrouw Vogels, 1992 is geen „fatidieke” datum ; het woord fatidiek komt van fatum en in uw opvatting zou het dus een noodlotsdatum zijn. Maar, ik zeg dat het een perspectief, een mijlpaal, of een signaal is voor de toekomst. U hebt gisteren verwezen naar het boek van Orwell over „1984” en uw uiteenzetting ook opgedragen aan de heer Orwell. Ik hoop dat u daar meer geluk mee heeft, want met zijn boek heeft Orwell niet veel succes gekend. Ik herinner mij nog zeer goed dat ik in 1985 al mijn toespraken begon met te zeggen : „1984 is voorbij en, gelukkig, wij leven nog altijd in vrijheid.”

De heer Schiltz heeft ter zake gesproken over „the big brother”. Welnu, de grote broer heeft de zaak ook niet overleefd, maar er komt nog iemand voor in dat boek, een zekere Winston Schmidt, die tegen de algemene draad van het systeem inging en uiteindelijk — en ik hoop dat ik op dat vlak eveneens geluk heb — wèl de boodschap van hoop op de toekomst heeft overgedragen. Op die manier moet 1992 worden beschouwd als een

belangrijke datum naar de toekomst toe.

Dames en heren, inmiddels is de Vlaamse Regering aan het werk, — tot spijt van wie het benijden zou.

De agenda van de Vlaamse Regering voor morgen vermeldt onder meer de wederindicering van de begroting voor 1988, evenals een reeks decreten die bij de vorige Raad in behandeling waren genomen en nu opnieuw zullen worden ingediend.

Ik hoop dat de Vlaamse Raad, nadat hij de Commissies zal hebben samengesteld, zo spoedig mogelijk het onderzoek van deze decreten, met inbegrip van het ontwerp-decreet inzake de begroting, zal kunnen starten, zodanig dat men kan zien dat deze instelling, net zoals de Executieve, wel degelijk aan het werk is.

Uit het begrotingsdocument zal duidelijk blijken dat wij de vroegere beleidslijn aanhouden. Er zullen een aantal technische wijzigingen zijn aangebracht, — onder meer ingevolge het herschikken van een aantal bevoegdheden — die ertoe zullen bijdragen dat iedereen een duidelijk inzicht krijgt, in de bevoegdheden van de verschillende Gemeenschapsministern. Daaraan wil ik onmiddellijk vastknopen dat alles wat hier werd gezegd en ongetwijfeld zeer waardevol is, bij de bespreking van de begrotingen in de betrokken Commissies kan worden onderzocht.

Het spreekt vanzelf dat de leden van de Vlaamse Regering over wat hier werd gezegd in hun gebied, verdere toelichting zullen geven tijdens de begrotingsbespreking die trouwens niet meer zo ver af ligt, want wat ons betreft zal volgende week de Raad in het bezit zijn van het begrotingsdocument 1988.

Ik zal nu wèl enkele algemene thema's behandelen die als een draad door de bespreking zijn getrokken. Ik geef geen kleur aan die draad, maar ik hoor dat, naargelang wie op de tribune staat, die draad blauw of oranje is gekleurd. Ik spreek mij hierover zeer neutraal uit en geef deze draden geen kleur. Ik neem een aantal thema's die in alle beleidssectoren

en in het merendeel van de uiteenzettingen zijn voorgekomen.

Allereerst hebben wij uitdrukkelijk een gezinsdimensie ingebouwd in het hele beleid. Het is een horizontale dimensie van het beleid dat wij willen voeren. Wij hebben bijzondere aandacht voor een aantal zwakkere groepen. Ook vanochtend werd op die problematiek nog gewezen toen er werd gesproken over het bejaardenbeleid. Deze gezinsdimensie is tijdens deze bespreking uitdrukkelijk onderstreept geworden door de CVP-fractievoorzitter Verhaegen en door mevrouw Neyts wanneer zij het had over de bejaardenzorg. Ik wil aan die uiteenzettingen een paar woorden toevoegen. Wij leven met een bevolking die zeer sterk vergrijsd, dus ouder wordt. Het is een positief gevolg van de ontwikkeling van de geneeskunde en van de welvaart en het welzijn in het algemeen. Dat doet echter vragen rijzen in verband met ons economisch en demografisch draagvlak.

Ik heb hier vóór mij de jongste demografische gegevens voor België met een previsie op de toekomst. In een bepaalde hypothese, dit wil zeggen, wanneer de huidige tendens zich doorzet, zal in België de evolutie een vast verloop kennen. Ik heb jammer genoeg geen cijfers voor Vlaanderen, maar ik zou iedereen willen afbrengen van de illusie dat de demografische toestand in Vlaanderen fundamenteel anders is dan in Wallonië. Dat zijn ideeën die wij van enkele tientallen jaren geleden hebben overgenomen. Wat de fundamentele tendens betreft is de demografische ontwikkeling in Vlaanderen dezelfde als in Wallonië.

De heer J. Valkeniers : Niemand heeft nog die illusie.

Minister G. Geens : Wat de fundamentele tendens betreft, verloopt de ontwikkeling in Vlaanderen op dezelfde wijze. Dit maar om te illustreren dat de gegevens die ik verstrekt over de bevolking van België evengoed gelden voor de Vlaamse bevolking.

Bij het voortzetten van de huidige ontwikkeling zijn er in België in het

Geens

jaar 2000, nog 9.681.000 inwoners, zijnde 157.000 minder dan nu. In het jaar 2025 zullen er in België, in vergelijking met 1985, 1342.000 burgers minder zijn.

Wij staan nu op het punt dat er geen natuurlijke aangroei meer is van onze bevolking. Vanaf volgend jaar is er een negatieve groei en zullen er meer doodskisten staan dan wiegen. In 1990 zullen wij al 6.600 meer sterfgevallen hebben dan geboorten, en in het jaar 2025 zal het verschil 65.000 zijn. Wij worden dus bedreigd in onze demografische, fysische **en** intellectuele kracht. Vandaar dat het zo belangrijk is dat in alle demensies van de politiek deze gezinsoptiek zou doorwegen. Wij hebben dat terdege gedaan. Trouwens, ik nodig de Raad uit — en tegelijkertijd ga ik dieper in op een vraag van onze fractievoorzitter, de heer Verhaegen — dat telkens wanneer door ons maatregelen worden voorgesteld, deze ook zouden worden getoetst op hun gezinsdemografische dimensie.

De heer J. Valkeniers : Geldt dat ook op het fiscale vlak ?

Minister G. Geens : De tweede horizontale lijn betreft het valoriseren van onze eigen mogelijkheden. Gelet op wat ik zoeven heb gezegd, is het een cruciaal element. Zeer veel sprekers, onder meer de heren Moors, De Beul en Seeuws, evenals mevrouw Neyts en nog vele anderen hebben er de nadruk op gelegd dat wij kwantitatief niet groter worden.

Op het vlak van de vorming en het onderwijs hebben wij uitdrukkelijk bepaald dat het hele onderwijsbeleid, dat wij wensen te voeren, moet worden geprofileerd tegen de achtergrond van de communautarisering van het onderwijs.

De heer J. Valkeniers : Wat betekent dat ?

Minister G. Geens : Wat dat betekent, zal ik op een negatieve wijze uitdrukken. Het is namelijk zo dat initiatieven, die wij op het vlak van het onderwijs zouden nemen, niet voor gevolg mogen hebben dat wij

een structuur zouden maken die **na-dien** niet meer in de huidige noch in de nationale structuur kan worden ingebouwd. Wij moeten dus streven naar een continuïteit van deze initiatieven, ervan uitgaande dat wij tijdens de eerstvolgende jaren deze communautarisering van het onderwijs als een feit zullen hebben verworven.

Wij hebben ook zeer grote aandacht besteed aan wat de Nederlanders het „later studeren” noemen, dat is dus alles wat verband houdt met de permanente opleiding. Wij voorzien een decreet inzake het open hoger onderwijs. Er is sprake — en waarom niet — van opleidingen in de ondernemingen, want de ondernemingen van de toekomst worden zelf ook belangrijk ke opleidings- en vormingscentra.

Aldus kom ik tot een derde punt, namelijk tot de werkgelegenheid. Zowel de heer Denys als de heer Verhaegen hebben gewezen op de positieve resultaten die tijdens de voorbije jaren werden gerealiseerd. Iedereen is bezorgd over de ontwikkeling van de werkgelegenheid. Dat spreekt vanzelf, en het is trouwens één van de grote prioriteiten van ons programma. Daartoe is het belangrijk dat wij in de eerste plaats goede economische ondernemingen hebben waar toegevoegde waarde tot stand komt en waar bijgevolg arbeidsplaatsen worden gecreëerd, die duurzaam zijn en die bijdragen tot de welvaartsontwikkeling.

Het is normaal dat wij ook voor de kleine en middelgrote ondernemingen grote belangstelling opbrengen. Trouwens, de expansiewetgeving zal nog meer in die richting worden georiënteerd. Daarenboven moeten wij er ook voor zorgen dat nieuwe, grote en strategische initiatieven op gang kunnen komen. Daarvoor hebben wij een eigen instrument, zijnde de GIMV, de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen. Ter zake antwoord ik onmiddellijk op de vragen van de heer De Batse-lier. Indien wij deze instelling willen laten groeien, zoals zij de jongste jaren is gegroeid in het kader van het beleid dat wij hebben gevoerd, dan is er een behoefte aan liquiditeiten.

Ik zie niet in waarom wij in dat kader geen beroep zouden kunnen doen op privémiddelen, temeer omdat op die manier ook een uitwisseling van know-how kan gebeuren, zonder dat dit evenwel de opdracht van de overheid instellingen in het gedrang brengt. Ik ga daar niet verder op in want om dit te organiseren moeten wij het decreet wijzigen. Wij zullen de gelegenheid hebben daarop in de Commissie terug te komen.

Er werd gesproken van de overheid zelfs als werkgever. Die is een belangrijke werkgever, niet alleen door de eigen administratie — daarover zijn zeer goede dingen gezegd door de heer Didden — maar ook langs alle instellingen die van ons afhangen of die onder onze voogdij staan. Er werd meer bepaald gesproken over de opslorplingsprogramma's. Het blijft onze eis, mijnheer Schiltz, dat dit een bevoegdheid is van de Vlaamse Regering. Wij zijn daar in de voorbije legislatuur in doorgedrongen. Ik kom straks echter even op de globale problematiek van de staatsvorming terug.

Een vierde aspect waar wij zeer veel belangstelling voor opbrengen — dat zal ook blijken uit de feiten — is de indirecte en directe tewerkstelling in sectoren zoals cultuur en welzijnszorg. De heer Van Hecke en nog anderen hebben daar in het bijzonder op aangedrongen. Het is in het kader van dit globale beleid van economisch herstel en van bevordering van de werkgelegenheid, dat wij de politiek in de reconversiegebieden zullen voortzetten met een sterk dynamisme, zoals wij dat trouwens hebben gedaan naar aanleiding van het afsluiten van het toekomstcontract voor Limburg. **(Opmerking van de heer Vandekerckhove)**

Ik weet wel dat de Volksunie op dat stuk geen enkele inbreng heeft willen doen. Dat belet echter niet dat dit programma op gang werd gebracht en dat het zijn resultaten oplevert. **(Geroep bij de VU)**

Dit reconversiebeleid moet natuurlijk ook dynamisch worden opgevat in zijn geografische ontwikkeling. Wanneer er in sommige gebieden problemen zouden rijzen terwijl die in andere gebieden verdwijnen, dan

Geens

moeten wij ons bestendig aanpassen. Dat is één van de elementen van flexibiliteit die in het programma zijn opgenomen. Ik wil hier even wijzen op het vierjarenprogramma voor werkgelegenheid dat binnen de zes maand zal worden opgesteld en in werking zal treden. Wij zullen dit doen in overleg met de sociale partners. Het toont een aantal nieuwe inzichten en het zal specifiek worden gericht op de langdurig werklozen en in het bijzonder op de werkloosheid bij de vrouwen.

Een vijfde horizontale lijn is die van de decentralisering. Het is niet zo dat de Vlaamse Regering aan centralisatie wil doen. Wel integendeel. Daarvan zijn er bewijzen genoeg. Door verscheidene sprekers, onder andere de heren Galle, Cardoen, Denys en Vermeiren, werd aangedrongen op een algemene gedragslijn. U moet in dat verband kijken naar het hoofdstuk regionale en lokale besturen waarin een belangrijke zin voorkomt die ik door niemand heb horen vermelden. Daar staat geschreven dat, vooraleer wij beslissingen gaan nemen die een impact kunnen hebben op de financiën van de Gemeenten of van de Provincies, van de lokale en regionale besturen dus, de weerslag in hoofde van deze instellingen zal worden nagegaan en dat wij daar desgevallend correcties zullen aanbrengen. Wij moeten logisch zijn met onszelf. Wanneer de centrale staat opdrachten naar ons doorstuurt of lasten afwentelt, moet dit gepaard gaan met de overeenkomstige financiële middelen. Dat moet dus niet alleen gebeuren in de richting naar omhoog, maar het principe moet vanzelfsprekend ook worden toegepast in de richting naar beneden. Ik meen dat dit duidelijke taal is. Het is de eerste keer dat een dergelijk geluid in de Vlaamse Raad heeft weerklonken.

In het kader van de decentralisering verwijs ik ook naar het grote belang dat wij hechten aan het particulier initiatief in vele sectoren, zoals bijvoorbeeld de welzijnszorg, de gezondheid, de cultuur enzovoorts. Wij staan daarachter maar dat neemt niet weg dat de overheid in dit geval de

Vlaamse Gemeenschap, ter zake een specifieke rol heeft en die ook moeten blijven uitvoeren. Ik denk dat dit een algemene gedragslijn is, die trouwens samengaat met de beslissing tot deconcentratie die wij hebben genomen waardoor alle buitendiensten, die geïsoleerd kunnen worden van de hoofdbesturen in Brussel, naar de Provincies worden overgebracht in een globaal complex. Op die manier komt men tot de „huizen van de Vlaamse Gemeenschap”.

De heer R. Vandekerckhove : Geldt dit ook voor het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie ? Er was een provinciale antenne in Limburg die enkele jaren terug aangekondigd werd als een belangrijk werk voor het wetenschappelijk onderzoek in Limburg, maar dat is nu terug naar Brussel gekomen.

Minister G. Geens : Maar tussen de fysieke locatie en deconcentratie bestaat er een onderscheid, zoals u wel zult weten.

De heer R. Vandekerckhove : U gaat deconcentreren en alles in Brussel vestigen.

Minister G. Geens : Een zesde punt is de belangstelling die men heeft voor het financieel en budgettaire beleid. De heren Denys, Schiltz, Verhaegen en nog vele anderen zijn in dit verband tussengekomen. Ik herhaal wat er in de Regeringsverklaring en het Regeerakkoord staat, namelijk dat wij met onze middelen zorgvuldig zullen omspringen.

De heer J. Valkeniers : U zult wel moeten want u beschikt over niet veel middelen.

Minister G. Geens : Ik zei wel „onze middelen”. Ik hoor hier veel desiderata formuleren. U moet evenwel weten dat wij meer en meer het beheer van de openbare financiën op alle bestuursvlakken zullen moeten onderwerpen aan prioriteiten en alternatieven. tenzij men een gemakkelijheidsoplossing zou aanvaarden, met name de verhoging van de fiscale druk. Maar ik heb hier in dit halfrond geen enkele stem daarvoor horen opgaan. Bijgevolg krijgen wij altijd nieuwe problemen gesteld in de vorm van een keuze probleem, zoals : „als

wij dit doen dan zullen wij niet het andere doen”. Wij kunnen er ons niet vanaf maken met te zeggen — en ik hoor dat ook maar alleen in een andere taal — dat de Staat ons maar meer middelen moet geven. Ik kom daar straks nog even op terug.

Als wij spreken van een zuinig financieel beleid, dan verandert dit niets aan de slagkracht van dat beleid. Men moet niet altijd denken dat men enkel politiek voert met geld. Integendeel, er zijn belangrijker dingen. Daarvan afgezien, wil ik toch zeggen dat het normaal is dat wij in decreten zeggen dat wij een aantal decreten zullen evalueren.

Dit is normaal, omdat er in de Vlaamse Regering een continuïteit is geweest van de politieke dragers van het beleid. Wanneer men opeenvolgende coalities krijgt, dan verandert men. Dan zegt men : dat was slecht en wij gaan iets anders doen. Wij hebben bij voorbeeld in het domein van de cultuur en de welzijnszorg gedurende jaren een constante gedragslijn aangehouden. Het is bijgevolg nog maal, verantwoord en zelfs noodzakelijk dat men regelmatig overgaat tot een evaluatie. Dat heeft niets pejoratiefs, het houdt enkel verband met het feit dat middelen altijd schaars zijn — anders zou er trouwens geen economie zijn — en men moet rationaliseren en aanpassen.

Ik wil ook zeggen dat wij niet zo maar principieel pro of contra grotere privé-inbreng in bepaalde activiteiten zijn. Ik zie niet in waarom dit niet zou kunnen gebeuren. Vanzelfsprekend doet men een beroep op en moedigt men aan dat privé-middelen worden aangebracht ter financiering van de cultuur. In andere domeinen bestaat het ook. Wij willen dit aanmoedigen. Bovendien willen wij — en dat is belangrijk wanneer men het daarover heeft en niet alleen vanuit financieel oogpunt — dat het vrijwilligerswerk, dat een echte inbreng is van zovele tienduizenden mensen, in zijn werking kan worden bestendigd en verbeterd. Dat wordt nu bedreigd door een aantal juridische en andere obstakels. Wij willen die wegwerken.

Een volgend punt handelt over de bestrijding van de armoede. Ik heb

daar veel behartenswaardige dingen over gehoord. Het eerste dat wij moeten zeggen is dat het eigenlijk ook en wellicht vooral, een nationale materie is. Wij kunnen daar evenwel binnen de Vlaamse Gemeenschap zelf enorm veel voor doen.

Al wat wij ter zake hebben gezegd naar de creativiteit toe is belangrijk, maar ook de gedecentraliseerde aanpak. Daarbij moet ik onmiddellijk doen opmerken dat, naar de OCMW's toe, wij op de allereerste plaats diegenen zijn die het toezicht uitoefenen, de begeleiding daarvan doen en activeren wat langs die weg kan gebeuren. Wij moeten allereerst werken aan de oorzaken. Hierbij wens ik even aan te stippen dat de oorzaken van armoede in onze maatschappij deels ook ethische problemen zijn, de armoede spruit niet alleen voort uit economische gegevens of uit de crisis, maar ook uit het feit dat verschillende verbanden die vroeger bestonden en hecht waren — zoals bij voorbeeld het gezin — zijn weggefallen. Op die manier ontstaat in vele gevallen nieuwe armoede. De krantenberichten daaromtrent spreken voor zichzelf.

Verskillende sprekers, waaronder de heren Schiltz en Suykerbuyk hebben gewezen op het belang van het buitenlands beleid als een element om onze identiteit naar buiten te brengen. Ik kan dit volledig onderschrijven. Mijns inziens, heeft de vorige Vlaamse Regering, op dat stuk, uitstekend werk verricht. Het komt er thans op aan dit werk voort te zetten.

In dat kader moeten wij belang hechten aan de Taalunie. Daarbij moeten wij ook zorgen voor onze eigen taal en de promotie ervan, ook in Benelux-verband. Wat daarover gisteren werd gezegd, was bijzonder verhelderend; het opent nieuwe perspectieven in het kader van Europa.

Thans kom ik tot het laatste punt in verband met Brussel.

Ter zake gaan wij ervan uit dat Brussel ook in het perspectief van 1992, een troef is die wij moeten valorise-

ren. In de eerste plaats gaat het daarover niet. Hier in het debat gaat het erom te weten hoe wij, Vlamingen, Brussel als de Hoofdstad van dit land, maar ook als de Hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap, zien.

Ik hoop dat de Commissie Brussel, die tijdens de vorige Vlaamse Raad functioneerde, onmiddellijk haar werkzaamheden zal hervatten. Men moet in die Commissie ook belangstelling hebben voor de structuren waarin de Vlaamse Gemeenschap zich in Brussel ontwikkelt. Vanuit de structuren moet de Hoofdstad worden opgebouwd. Op dat stuk van de leefomgeving is er nog heel wat te doen. Inderdaad, het gaat om de manier waarop wij, Vlamingen, in de hoofdstad kunnen leven en werken. In dat verband werden, zowel door mevrouw Neyts als door de heer Anciaux, nuttige suggesties gedaan. Ik hoop dat door het feit dat aan deze problematiek bijzondere aandacht werd besteed in de structuur van de Vlaamse Regering, wij ook vooruitgang zullen boeken.

Thans kom ik tot het onderwerp waarover de meeste fractievoorzitters, bij de aanvang van het debat, hebben gehandeld, met name de vorming van de derde Vlaamse Regering.

Er werd veel gesproken over parallelisme, symmetrie en dergelijke synoniemen meer.

Ter zake wil ik onmiddellijk zeggen, althans aan degenen die een kort geheugen hebben, dat mijn pleidooi op dat stuk nooit anders is geweest. Ik daag u uit een tekst te vinden waarin ik mij heb uitgesproken voor symmetrie, voor asymmetrie of voor wat dan ook. Ik ben er steeds van uitgegaan dat de Vlaamse instellingen, de Vlaamse Raad en de Vlaamse Regering, na de Staatshervorming een autonoom bestaan moeten leiden, binnen de wettelijke bepalingen die in 1980 in de bijzondere wet werden vastgelegd en dit ook over toevallige politieke coalities heen. Men heeft verwezen naar de periode 1982-1985 van de proportionele samenstelling van de Vlaamse Regering.

Ik kan de bewering bijtreden dat er

tijdens die periode goed werk werd verricht, maar dit is geen reden om op dezelfde manier verder te werken. Op dat ogenblik werd een wettelijk opgelegde modaliteit toegepast, meer bepaald dat de gewestregeringen en gemeenschapsregeringen proportioneel moesten worden samengesteld.

Ik merk op dat sommigen in deze proportionele samenstelling de Vlaamse instelling hebben gebruikt als een middel om het nationale beleid te bekampen of te bemoeilijken.

De heer J. Valkeniers : Nu gebeurt het omgekeerde : **nu wordt de Gemeenschap bekampt vanuit het nationale niveau.**

Minister G. Geens : Mijnheer Valkeniers, ik heb u daarnet zeer eerbiedig gevraagd even vriendelijk en beleefd te zijn tegenover mij als ik tegenover u ben geweest, wetende dat dit voor u een grote inspanning zou vergen. Professioneel zal zeker u toch wel een **man van groot geduld zijn.**

Ik kan voorbeelden geven. De discussie over de nationale sectoren, mijn probleem dat opgelost is, werd aangewend als een strijdmachine tegen het nationale beleid.

De heer V. Anciaux : U bent toen door de knieën gegaan.

Minister G. Geens : De proportionele Vlaamse Regering heeft een aantal positieve resultaten geboekt omwille van het feit dat onze politiek inspeelde op het nationale beleid, op sociaal-economisch vlak. Dit is ontegensprekelijk en heeft geleid tot de ommekeer van de sociale en economische ontwikkeling in Vlaanderen.

Wij hebben gewerkt met de nieuwe instelling zoals ze toen was. Wij hebben willen bewijzen dat men met de nieuwe gewestelijke en communautaire instellingen iets kan doen. Wij hadden deze overweging evengoed ter zijde kunnen zetten en zoals bepaalde anderen dit soms ook deden, werken om „nieuw speelgoed” te krijgen. Dat zou echter niet logisch, niet rationaal en nog minder politiek verantwoord zijn geweest. Ik ga ervan uit dat de organisatie van onze

Geens

instellingen een belangrijke aangelegenheid is voor het land en voor de Vlaamse Gemeenschap. Even belangrijk is de wettelijkheid : wij zijn altijd binnen de wettelijkheid gebleven. wat volgens mij een goede gedragslijn is.

Zo kom ik tot de tweede Vlaamse Regering. afgerond in de jaren 1986-1987. Toen werd zeer bewust afgestapt van de proportionaliteit. De eerste reden daarvoor was de uitslag van de verkiezingen. De kiezers hadden duidelijk gezegd dat ze een dergelijk beleid en een dergelijke combinatie wensten.

De heer V. Anciaux : Ik heb de kiezers nog nooit horen spreken.

Minister G. Geens : De feiten hebben bewezen dat een goede synthese van de programma's van CVP en PVV kon worden uitgewerkt.

De heer V. Anciaux : Evengoed had de PVV bij de verkiezingen veel stemmen verloren.

De heer G. Geens : Uit deze combinatie zijn mogelijkheden ontstaan die tot goede resultaten hebben geleid.

De heer H. Schiltz : Dat is precies het perverse van het systeem. De kiezers krijgen niet de kans om zich uit te spreken over de coalitie die ze wensen voor Vlaanderen. Iedere stem die wordt uitgebracht is in de eerste plaats en ook juridisch een stem voor het centrale Parlement en voor niets anders. De uitslag van de verkiezingen op centraal vlak interpreteren als de wil van Vlaanderen voor de Vlaamse instanties is een truukje. Het is niet correct. **(Applaus bij de VU)**

Minister G. Geens : Ik ken uw redenering, mijnheer Schiltz. Ik heb ze gisteren nog gehoord en ik ken ze al sedert jaren.

Men heeft in 1980 aan het land een enorme inspanning gevraagd om de nieuwe instellingen op te bouwen. Onze gedragslijn, ook in de eerste Vlaamse Regering, was deze instelling te doen werken en ervan te maken wat we konden. Dat was niet miniem. Dat was reëel.

Thans kom ik tot de periode 1986-1987. De samenstelling van de vorige Vlaamse Regering vloeiende voort uit de uitslag van de verkiezingen en kwam voort uit de mogelijkheid om uit de programma's van twee partijen een goede synthese te maken.

Het parallelisme in de meerderheden dat wij toen hadden in het Noorden en het Zuiden van het land, bood inderdaad grote mogelijkheden en heeft verwachtingen gewekt, want wij dachten op die manier inzake de uitvoering van de staatsvorming een belangrijke stap te kunnen zetten.

Het is waar dat een eventuele symmetrie op haar beurt moeilijkheden ondervindt. Ik wil evenwel aan de leden van de Raad zeggen dat de moeilijkheden op het vlak van de staatsvorming of op het vlak van het bouwen van een moderne Staat, niet zozeer liggen in het verschil tussen de ideologische schakeringen in Vlaanderen en in Wallonië, maar dat de moeilijkheid zich bevindt tussen Noord en Zuid. Hier rijst de vraag of men eigen verantwoordelijkheden aanvaardt voor grotere bevoegdheden maar dan ook met eigen financiële verantwoordelijkheid. Ter zake is de kloof hemelsbreed. Ik hoop dat men die ooit kan dichten. Wij hebben een gemeenschappelijk standpunt geformuleerd — en ik hoop dat het door alle Vlamingen wordt gedeeld — dat de essentie van de democratie inhoudt, namelijk dat een politieke instantie, die beslissingen neemt, ook moet instaan voor de financiële verantwoordelijkheid ervan. Een uitweg daarvoor kan natuurlijk bestaan in het overdragen van die verantwoordelijkheid naar de toekomstige generaties, maar niemand onder ons zal zulks wensen. Zowel ten Noorden als ten Zuiden van de taalgrens dat men meer bevoegdheden moet krijgen en dat de Staat deze bevoegdheden moet financieren. Welnu, u moet zich daar niet teveel begoochelingen over maken.

Een ander punt is de totstandkoming van deze Vlaamse Regering voor 1988 en volgende jaren. Vooral nog bestaat er geen probleem van symmetrie of asymmetrie, aangezien er nog geen nationale Regering is. Het

probleem bestaat evenwel sowieso, de Executieven zijn alleszins asymmetrisch in het Noorden en in het Zuiden. Hoc vertaalt zich dat op het politieke vlak ? Het is opnieuw logica van de cijfers. Ik maak abstractie van de redenering die de heer Schiltz hier heeft gehouden ; er werden alleen verkiezingen gehouden op 13 december 1987 en ik geloof niet dat het zijn bedoeling was dat er de dag nadien nog andere zouden plaatsvinden. Uit het resultaat van de verkiezingen blijkt dus dat wij een meerderheid hebben. Wij zijn met 101 op 186.

De heer W. Seeuws : Er zijn nog andere meerderheden denkbaar.

Minister G. Geens : Maar u kunt niet betwisten dat dit een meerderheid is.

De heer W. Seeuws : Een meerderheid maar niet de meerderheid.

Minister G. Geens : Sommigen onder u hebben het feit van die meerderheid in twijfel getrokken.

Op de banken van de SP : Wie ?

Minister G. Geens : Het verwondert mij dat de socialisten, de opvolgers van de voorstanders, van de mensen die voor het algemeen stemrecht hun leven hebben gegeven, nadien komen zeggen : u moet de stemmen wegen, als die bij ons zitten, is dat een enkelvoudige stem en als die bij de oppositie zijn, zijn dat stemmen waar u een bepaalde vermenigvuldigingsfactor op toepast. Welnu, daarin vind ik geen enkele logica.

De heer J. Van Elewycq : Dat heeft niemand van ons gezegd. Dat zat gewoon in de cijfers en bijgevolg moet men zich daaraan houden.

Minister G. Geens : Wat de programma's betreft hebben CVP en PVV mekaar kunnen vinden. Er zijn moeilijkheden gerezen. Dat is hier ook nog tot uiting gekomen. Sommigen hebben gezegd dat wij nog veel sneller hadden kunnen doorwerken als de programma's dan toch zo sterk op mekaar leken. Dat is niet waar. Over een aantal punten hebben wij moeten discussiëren. Bovendien was er het tijdschema, bepaald in de bijzondere wet van 1980. Op grond hiervan heeft de vorige Vlaamse Re-

Geens

gering op 2 februari ontslag genomen. het probleem van de nieuwe Vlaamse Regering, heeft zich pas nadien gesteld. Maar heel de procedure is volledig volgens het boekje verlopen, volgens de bepalingen van de bijzondere wet. Over de staats hervorming van 1980 zou ik veel kunnen zeggen. Ik wil alleen dit kwijt. Ik zou het toejuichen dat de stabiliteit van de uitvoerende macht ook op het nationale vlak zou worden verzekerd. Eigenlijk is België samen met Italië in Europa het enige land dat gekenmerkt wordt door regeringsinstabiliteit, maar eigenlijk is ons institutioneel systeem daar niet op gebouwd. In ons systeem treedt de meerderheid af wanneer zij het vertrouwen niet meer heeft, het systeem van de constructieve motie van wantrouwen impliceert dat een andere meerderheid klaar staat.

De heer L. Tobback : De Denen en de Noren leven al jaren met een minderheidskabinet.

Minister G. Geens : Dan kom ik tot de rol van de Vlaamse Regering en van de Vlaamse Raad in het perspectief van de staats hervorming. Wij hebben ons niet laten verlokken tot het opstellen van allerlei gebalde teksten in het vooruitzicht van een debat dat nog moet komen. Wij hebben duidelijk gezegd dat dit Regeerakkoord slaat op wat wij nu doen. Wanneer men dit akkoord doorneemt, dan ontdekt men dat er heel wat in zit. Wij hebben er trouwens twee dagen over gediscussieerd. en wij leggen allemaal toch niet zoveel verbeelding aan de dag om twee dagen te discussiëren over iets dat werkelijk niets zou betekenen. **(Gelach en applaus bij de SP, AGALEV en de VU)** Dit akkoord heeft wèl inhoud en wij blijven binnen ons domein. Wij hebben wel gezegd dat een aantal akkoorden niet volledig werden uitgevoerd. De Vlaamse Regering zal dan ook een dossier klaarmaken voor de volgende regering en de desbetreffende punten op de agenda van het Overlegcomité Regering-Executieven laten inschrijven op het ogenblik dat dit opnieuw zal zijn samengesteld. Volgende week zal de Vlaamse

Regering tijdens haar vergadering beginnen aan deze inventaris.

In dit debat heb ik vaak horen spreken over de agressieve toon van de Franstaligen en van de Walen. Een agressieve toon betekent nog geen enkel argument. Of men nu hard roept of niet, dat verandert niets aan de argumentatie. Collega Valkeniers zal daarmee instemmen.

De heer J. Valkeniers : Maar de Walen zijn niet gewoon van toe te geven zoals de Vlamingen.

Minister G. Geens : „Niet toegeven” : ik heb dat nog gehoord. Hoe reageren wij op dez agressieve toon ? In een aantal gevallen worden zelfs initiatieven aangekondigd die onwettig zijn en zelfs beledigend. Wij zullen deze met alle middelen verhinderen.

Wat wel belangrijk is, is hoe wij daarop reageren. Wij mogen niet reageren vanuit een gevoel van minderwaardigheid. Inderdaad, er zijn nog altijd leden onder ons die aan onze bevolking bestendig een minderwaardigheidscomplex willen meegeven. Wanneer men spreekt over zelfbewustzijn, wil dat zeggen dat men in de eerste plaats geen minderwaardigheidscomplex heeft. Een steeds weerkerende reactie is dat de Walen wel weten wat ze willen, dat zij een font hebben gevormd. Wij kijken nogal gemakkelijk in de richting van het Zuiden ! Wij moeten geen agressiviteit aan de dag leggen. Wij moeten blijven binnen de wettelijkheid. Wij moeten er bovenal van uitgaan dat wij — en dit staat ook in onze tekst — de drijvende kracht zijn van dit land. Dit betreft niet alleen de huidige meerderheid, maar de Vlamingen in hun geheel. De vraag is inderdaad of wij dit in politieke termen gaan omzetten. Dat zal uiteraard van ons afhangen wanneer wordt overgegaan tot de bespreking en de totstandkoming van een nieuwe staatsstructuur. In dit verband heb ik aan de Vlaamse Raad een voorstel geformuleerd. Laten wij in de eerste plaats ervan uitgaan dat wij ons hier nooit van tribune mogen vergissen. De hervorming van de Staat wordt beslist in het nationale Parlement. De Vlaamse raad, die de poli-

tieke emanatie is van het Vlaamse volk, zal **autonoom zijn** eigen inzichten bepalen en als Vlaamse Regering willen wij hierbij een belangrijke rol spelen. Dit standpunt is sinds lang bekend. Inderdaad, ik herinner mij dat de voorzitter van de CVP op 11 juli 1986 in dit verband een uitnodiging heeft gestuurd naar alle politieke partijen in de Raad vertegenwoordigd. Wij zijn bereid hierin een actieve rol te spelen. In zoverre het Overlegcomité Regering-Executieven in dit kader is gesitueerd, willen wij de standpunten die hier worden bepaald met kracht verdedigen.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik dank u voor uw aandacht. Ik wil besluiten met te zeggen dat uit ons politiek gedrag moet blijken hoe wij de zaken zien en hoe wij ze willen doorvoeren. Wij zijn daarvoor sterk genoeg en het is deze Raad die vanzelfsprekend de rol heeft dit standpunt te vertalen. Onze taak bestaat erin de Vlaamse Gemeenschap op te bouwen in een moderne structuur, met het oog op de Europese integratie en op het feit dat wij in de wereld nog altijd iets te betekenen hebben en ook iets willen betekenen. Hieruit moet de politieke gestalte groeien die ons toelaat deze rol te blijven vervullen. **(Applaus bij de leden van de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Geens niet heeft geantwoord op de talrijke vragen die door de vele sprekers vanop deze tribune zijn gesteld verbaast mij niet. Hij heeft dat ook in 1985 niet gedaan en in 1982 evenmin. In 1985 heeft hij nog aangekondigd dat het vanzelfsprekend was dat hij in het kader van een globaal antwoord niet op al die vragen kon antwoorden maar dat de antwoorden schriftelijk zouden worden bezorgd aan de leden die de vragen hadden gesteld. Die antwoorden zijn er nooit gekomen. Nu vindt hij zelfs die belofte niet meer nodig.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve. hier zijn nochtans talrijke vragen gesteld onder meer met betrekking tot de bevoegdheidsverde-

ling tussen de leden van de Executieve. Als u daar niet op kunt antwoorden vraag ik mij af of er wel iemand is die het wel kan, tenzij u vindt dat de Vlaamse Raad dat antwoord niet moet kennen en dat de bevolking niet mag weten welk lid van deze Executieve voor wat bevoegd is.

U kan natuurlijk moeilijk de bevoegdheidsproblematiek verwijzen naar de bespreking van de begrotingen.

Als u zegt dat de Vlaamse Executieve de dossiers in verband met de staats-hervorming zal klaarmaken om te behandelen in overleg tussen de nationale Regering en de regionale Executieven, moeten wij dan hieronder verstaan dat de Vlaamse Executieve dat helemaal alleen wil doen, of engageert de Executieve er zich toe om dit dossier eerst aan de Vlaamse Raad voor te leggen zodat hier kan worden nagegaan in welke mate haar visie gesteund wordt door de vertegenwoordigers van heel de Vlaamse Gemeenschap.

In het antwoord dat u daarnet hebt gegeven komen de twee mogelijkheden naast elkaar voor. Hierover bestaat geen duidelijkheid, hoewel duidelijkheid hier volgens ons nuttig en onontbeerlijk is.

Als laatste punt hebt u de problematiek van de samenstelling, de structuur en het beleid van deze Executieve behandeld. U zegt dat we in Vlaanderen verantwoordelijkheid moeten dragen, dat men ook de financiële middelen moet kunnen creëren en dat we zelf ook de financiële verantwoordelijkheid moeten dragen. Wij zijn het daarmee, zoals u weet, volledig eens. Wij herhalen echter wat wij bij het begin van dit debat hebben gezegd en wat wij ook buiten deze Vlaamse Raad zeer duidelijk hebben gesteld — met name dat u niet op ons moet rekenen om hetzij verantwoordelijkheden, hetzij de beslissingsmogelijkheden over middelen over te dragen aan een instantie die onze programma-inbreng weigert en die weigert rekening te houden met onze politieke draagkracht. Daar doen wij niet aan mee. Dat moet volledig duidelijk zijn.

Seconden na de vertrouwensstemming dialogeert de heer F. Swaelen (C VI) even met Executievevoorzitter G. Geens (CVP). In dit post-debatingsfeerbeeld herkent men verder: (vooraan rechts) de heer J. Chabert (CVP) en achtereenvolgens VU-leden V. Anciaux, W. Luyten (midden, zittend) en J. Gabriels (achtergrond links, staand), alsmede andere leden van de VU-fractie

U zegt ook, mijnheer Geens, dat de Vlaamse instellingen een autonoom bestaan leiden. U zegt dat u na 13 december wat de Vlaamse instellingen betreft de uitslag van de verkiezingen hebt gevolgd. Tijdens de kiescampagne heb ik nergens in Vlaanderen een aanplakbord gezien van een lid van deze Vlaamse Raad waarin hij zegt dat hij kandidaat is voor de Vlaamse Raad. Het lidmaatschap van de Vlaamse Raad is nog steeds een afgeleid mandaat. Men zou hier zelfs geen ontslag kunnen nemen als lid van de Vlaamse Raad.

Ook de middelen waarover de Vlaamse Gemeenschap beschikt zijn en blijven in grote mate middelen die men vanuit de nationale Regering toebedeeld krijgt. Ook die waarheid laat u gewoon naast u liggen. Ook met die politieke realiteit wil u geen rekening houden.

Inzake uw opmerking over de uitspraak van de Vlaamse bevolking vestig ik er uw aandacht op dat de Vlaamse bevolking op 13 december 1987 niet meer in meerderheid voor deze meerderheid in de Executieve heeft gestemd. Méér dan 50 procent

van de stemmen werden uitgebracht op andere lijsten dan CVP en PVV. Ook met die realiteit weigert u voortdurend rekening te houden.

Ten slotte nog dit : u zegt dat, vermits er nog geen nationale Regering is, men niet kan weten of er al dan niet asymmetrie bestaat tussen de nationale Regering en de Vlaamse Executieve. Dat is inderdaad juist. Voor ons mag er gerust een symmetrie bestaan. Als men denkt het land te kunnen besturen met de uittredende meerderheid van 1987, dan moet men dat maar proberen. Aan de collega's in dit halfroond die een gemeentelijk mandaat bekleden zou ik één vraag willen stellen, met name kunnen zij zich voorstellen dat in de gemeente waar zij deel uitmaken van het bestuur er een andere meerderheid zou zijn in de gemeenteraad dan in het OCMW. Dat is ongeveer wat u hier wil proberen.

Collega's, wij hebben gesteld dat wij het Regeerprogramma van deze Executieve niet aanvaarden, dat wij het niet eens zijn met de formule. Wij blijven daarbij en weigeren het ver-

Van Elewycq

trouwen in deze Executieve. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : De heer Anciaux heeft het woord. .

De heer V. Anciaux (**op de tribune**) : Mijnheer- de Voorzitter, mijnheer de Minister, heren Ministers, collega's, mijnheer de Eerste Minister, u heeft in uw antwoord ongetwijfeld een aantal waardevolle zaken naar voren gebracht. Het is duidelijk dat het in het Regeerakkoord niet allemaal larie en apekool is wat erin staat. Het zou al te erg zijn !

Ik ga niet terugkomen op al wat u heeft gezegd maar ik wil slechts enkele punten repliceren namens de VU-fractie, Ik zou dit aan de aandacht van al degenen die op dit ogenblik op de markt staan willen onderwerpen. Met „op de markt” bedoel ik hier in deze Kamer . . ., hier in deze Vlaamse Raad. Mijnheer de Eerste Minister, **het** is opvallend dat zoveel leden de zaal binnenstromen wanneer u gedaan heeft met spreken ; ze waren er beter geweest tijdens uw uiteenzetting.

De Eerste Minister van de Vlaamse Regering heeft de aandacht erop gevestigd — en terecht — dat wij ongetwijfeld onvoldoende de macht van deze Vlaamse Regering beseffen. Op **het** eerste zicht lijkt dit in tegenpraak met hetgeen hij altijd vooropstelde, met name hoe machteloos wij in feite zijn. Hij heeft echter gelijk wanneer hij de nadruk legt op het **feit** dat de macht die wij hebben volledig is. Inderdaad, de graad van autonomie- de graad van zelfstandigheid is voor de Vlaamse Raad en de Vlaamse Regering volledig, maar **het** gebied waarover wij bevoegd zijn en de middelen die wij hebben om dit zeer beperkte bevoegdheid uit te oefenen toont de lamentabele toestand aan en de machteloosheid die aan deze instanties vasthangt.

Mijnheer de Eerste Minister, wij zijn structureel in een confederale structuur verweven met een Vlaams Parlement waar niets boven staat en een Vlaamse Regering die samen met het Parlement binnen de beperkte be-

voegdheden en met de povere middelen alles te zeggen heeft. Het ergste is dat het maar beperkte middelen en povere bevoegdheden zijn. Het belangrijkste wat u onderstreept hebt, mijnheer de Eerste Minister, betreft de politieke verantwoordelijkheid die wij hebben. De politieke verantwoordelijkheid, als wij ons niet als sullen gedragen, bestaat erin te eisen als emanatie van het Vlaamse volk dat wij in omvang en middelen meer macht, meer bevoegdheden moeten krijgen en meer volgens onze eigen inzichten moeten kunnen werken. Die verantwoordelijkheid dragen wij op het ogenblik onvoldoende wanneer wij uw principes volgen die u hier hebt uiteengezet.

Op een bepaald ogenblik hebt u mooie woorden gesproken over het perspectief voor 1992. Tegen dan moet er een nieuw staatsverband zijn. Maar, mijnheer de Eerste Minister, u belet dit juist door een mentaliteit van alles binnen een zeer minimale interpretatie te houden van wat wij mogen. Voor de rest maakt u een mooi lijstje op dat dan netjes wordt voorgelegd. Met een dergelijke mentaliteit komen wij onmogelijk tegen 1992 tot een nieuw staatsverband. Wat uw Regering, en de Vlaamse Raad, moet zijn is een breekijzer naar die ruime autonomie die wij nodig hebben, **en** dat ontbreekt.

Mijnheer de Eerste Minister, u hebt gesproken **over** de gezinsdimensie van uw beleid, horizontaal uitgebouwd en uitgesmeerd over heel het Regeerakkoord. U handelde ook over de demografische toestand. Mag ik u doen opmerken dat een echt gezinsbeleid, met positieve gevolgen wat de demografie betreft, door ons niet kan worden gevoerd. dat wij als Vlamingen misschien in dezelfde situatie verkeren als de Walen in het Zuiden van het land. Maar u zoals ik zal moeten erkennen dat wij andere inzichten hebben, dat wij een ander beeld hebben van het maatschappelijk leven op vele gebieden. Ik spreek hier geen waardeoordeel uit, ik stel alleen maar vast. Het is onmogelijk voor ons een echt gezinsbeleid in het licht van een demografische evolutie te voeren als wij niet onze bevoegdheden uitbreiden, als wij niet de mid-

delen hebben om ruim over al de aspecten van het gezinsbeleid onze zeg te hebben en volgens onze eigen inzichten te handelen. Het is dus larie en apekool als u hier die mooie woorden komt uiten. U kan niet het breekijzer zijn om dit te realiseren. Hetzelfde kan worden gezegd over de strijd tegen de armoede. Wat ontbreekt is precies het perspectief dat u vooropstelt. Wij hebben geen perspectief voor ons Vlaamse volk. Het is niet met een Flandrs Technology dat wij het **zullen** realiseren **en** dat de motivatie en de dynamiek zullen worden ontwikkeld.

Mijnheer de Eerste Minister, wat aan het beleid van deze Vlaamse Regering ontbreekt is de bezielende idee bouwer te zijn aan de Vlaamse Natie. Is u bereid de onderwijsbegroting van de nationale Minister van Onderwijs hier te bespreken ? Is u bereid de grondwetsherziening van 1971 expansief op te vatten en het ter zake gevoerde beleid hier in behandeling te nemen ? Indien u dat zou doen, dan zou u werken aan het bouwen van een Vlaamse Natie. Is u bereid een echt tewerkstellingsbeleid, met inbegrip van de bestrijding van de jeugdwerkloosheid, die in verhouding nog altijd even hoog is, hier naar voren te brengen met alle eraan verbonden consequenties en duidelijk aan te tonen waar wij geen inspraak, geen bevoegdheid en geen impact hebben op dat beleid ? Zolang u niet bereid bent dat te doen, bent u geen bouwer aan de Vlaamse natie en helpt u niet aan het oplossen van de crisis.

Mijnheer de Eerste Minister, ten slotte wens ik te zeggen dat u een grove fout maakt door bij deze mentaliteit te blijven. Wellicht heeft u het nadeel altijd aan de macht te zijn geweest. U is zelfs nooit gewoon parlementslid geweest. Gedurende al die jaren ononderbroken aan de macht zijn is misschien prettig, maar het doodt de creativiteit. Ik zal niet beweren dat u persoonlijk gecorrumpereerd is door de macht, maar dit is in ieder geval een slechte voedingsbodem voor creativiteit, inspiratie en nieuwe ideeën, en daaraan lijdt u.

Alles wat u komt vertellen hebben we al zo vaak gehoord. Er zit **geen**

Anciaux

perspectief in, wat leidt tot de welgekende woorden : „Wij zijn toch allemaal volwassen, wij mogen geen minderwaardigheidscomplex hebben, wij doen niet mee aan romantiek, wij zijn realisten... enzovoort. Het is de langdurige macht die u daartoe leidt. Mijnheer de Eerste Minister, wij hebben geen minderwaardigheidscomplex, maar wij hebben een fierheid wanneer wij zeggen dat we tegen de arrogantie van een ander volk moeten reageren. Wij zeggen dat wij niet onnozel of naïef zijn met te reageren. Mijnheer de Eerste Minister, wij zijn niet Jezus Christus die op de ene wang geslagen zijnde, de andere aanbiedt. Ik ben beschaamd over uw redenering ; ik ben beschaamd over het Regeerakkoord van 1988 van de Vlaamse Regering. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (**op de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, de Eerste Minister heeft op de vragen van de Groenen stelselmatig niet geantwoord, maar dat bezorgt ons geen minderwaardigheidscomplex. Wij zijn zelfverzekerde Vlamingen zoals u onmiddellijk zult horen.

De Vlaamse Executieve heeft onder meer de volgende drie dingen vaak en herhaaldelijk gezegd.

1. Wat wij zelf doen, doen wij beter ;
2. Vlaanderen wordt het hart van Europa ;
3. Vlaanderen zal een dynamische, toekomstgerichte economische politiek voeren. Allen moeten meewerken aan de verhoging van de concurrentiekracht van onze bedrijven en dit met het oog op 1992.

Er wordt ons dan gezegd dat wij meer moeten studeren, ons meer moeten specialiseren, dat er meer kinderen moeten komen, dat wij meer moeten consumeren en dat wij onszelf moeten redden. Dit wil zeggen : als we maar een Vlaams-liberale politiek voeren, zullen we het ver schoppen.

De eerste uitspraak. mijnheer de

Eerste Minister, „alles wat wij doen. doen wij beter”, stemt niet overeen met de waarheid. De heer Schiltz heeft gewezen op het ontbreken van een taalpolitiek en dat lijkt ons elementair te zijn. Wat doen wij voor het beheren van onze culturele en natuurlijke patrimonia ? Wij betonnen Vlaanderen. Die uitspraak vinden wij bovendien ouderwets en arrogant, zij zal alleen maar arrogantie uitlokken bij de tegenpartij. Ik citeer, als u mij toestaat, Montesquieu. Hij schrijft in zijn „Mes Pensées” : „tout citoyen est obligé de mourir pour sa patrie ; personne n'est obligé de mentir pour elle”.

De tweede uitspraak betreffende „Vlaanderen hart van Europa” stemt evenmin overeen met de waarheid. Vlaanderen, en vooral België, zouden inderdaad het hart en de voorafbeelding van een democratisch Europa kunnen zijn. Met hun uitzichtloze nationalistische twisten dreigen de Belgen van hun land een caricatuur te maken van het federalisme en dit temidden van een federaal Europa in wording.

België is de prefiguratie van een Europa der ethnies en der nationalistes, het Europa van de Gaulle, en van de rechtse krachten.

Met de uitspraken in verband met de Vlaamse economische expansiepolitiek wordt de indruk gewekt dat Vlaanderen zo gauw mogelijk een klein Japan moet worden, maar de Japanners onderhouden hun tuinen zorgvuldig. Dit moet dan onder het motto Van den Avenne „Flanders incorporated” zoals „Japan incorporated”, een Vlaanderen waarin het Engels en de computertaal belangrijker zullen worden dan het Nederlands. Iedereen weet echter dat de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad bijna geen enkele greep hebben op de economische werkelijkheid en op de grote economische beslissingscentra.

Carlo de Benedetti, Alain Minc en André Leysen laten uitschijnen en zeggen uitdrukkelijk dat zij de belangrijkste Belgische holding zullen veroveren, democratiseren, verstevigen als nationaal Belgisch instituut

en in België verankeren. Zij spreken niet van federalisatie of splitsen.

Alain Minc — de door onze Eerste Minister geciteerde auteur — voegt eraan toe dat Ccrus een industrieel project heeft en een maatschappijvisie voor de toekomst. Leysen heeft het over regeringsvorming met twee of drie partijen, in de „Société Générale”.

De economische leiders gebruiken de terminologie der politici. Dat economische leiders het hebben over hun democratie, over het maatschappijbeleid van morgen en over regeringsvorming verontrust niet. Wat verontrust is dat zij deze dingen kunnen zeggen en doen, straffeloos, en zonder dat er verontwaardiging ontstaat bij de politieke leiders en bij de opinieleiders van dit land.

Terwijl de Belgische en internationale economische macht zich organiseert en consolideert functioneren twee gewestelijke Raden en België in het luchtledige en buiten elke economische werkelijkheid.

De politieke partijen doen geen enkele poging om de democratische besluitvorming aan te passen aan de dimensie van de problemen en aan de dimensie van de economische besluitvorming. Doen ze dit uit onmacht of omdat ze eens te meer de publieke opinie niet willen verwittigen ? Bedriegen zij bewust of onbewust de publieke opinie ?

In hun nationalistisch stugheid zorgen de geregionaliseerde partijen van ons land ervoor dat de Belgische democratie niet kan functioneren en geen greep kan hebben op de financieel-economische evoluties. Alle traditionele partijen van dit land hebben schuld aan de machteloosheid van de democratie omdat ze allen dit tweeledige federalisme hebben gewild, een federalisme dat met symmetrische Regeringen nauwelijks en met asymmetrische Regeringen helemaal niet kan functioneren zoals wij steeds hebben voorspeld.

Naast hun democratische machteloosheid staan we voor het feit dat zij bovendien geen enkel economisch-industrieel project hebben en

Dierickx

geen enkele toekomstvisie. We weten **alleen** dat de concurrentiekracht van de bedrijven moeten opvoeren, want die **zullen** de toekomst uittekenen.

De aandacht van de publieke opinie keert zich af van de politieke leiders en vestigt zich op de economische en financiële leiders die nationaal, Belgisch en Europees zullen beslissen welke bedrijven moeten gerationaliseerd, gestructureerd en opgericht worden en welke bedrijven moeten afsterven. Zij zullen bovendien beslissen welke bedrijven behoefte hebben aan overheidssubsidies en overheidsbestellingen. Zo is het, mijnheer de Voorzitter, gesteld met onze democratie. Zij zullen beslissen welke rijkdommen worden geproduceerd en welke rijkdommen zullen worden vernietigd of in stand worden gehouden. Zij zullen toelaten dat de democratie verschrompelt buiten de economische werkelijkheid. De democraten in de Raden en de Parlementen zullen mineure subsidies, ambten en functies mogen verdelen en ze zullen zich mogen opwinden over de zaak Happart. Ze zullen zich verder bezighouden met het federaliseren en splitsen van die instellingen waarin ze hun vrienden politiek kunnen benoemen. Van de Société Générale en de machtige ziekenfondsen zullen ze hun handen afhouden.

Laten we samen nagaan hoe het op het einde van de twintigste eeuw in ons land gesteld is met ons economisch, staatkundig en democratisch denken. Dit is een belangrijke opgave. Wij moeten er ons van bewust worden dat wij door bepaalde economische machten die de dimensies van de problemen zien waar wij ze niet meer willen zien, voorbij worden gestevend.

Om deze redenen zullen wij stemmen tegen dit systeem en tegen deze Regeringsverklaring. **(Applaus bij AGALEV)**

De Voorzitter : De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten : Ik dank de Voorzitter omdat hij meer dan vijf

minuten spreektijd wil geven daar ik hier twee dagen lang aanwezig ben geweest. Toch zal ik pogen niet langer dan vijf minuten het woord te nemen.

Ik meen in naam te spreken van verschillende aanwezigen die over de problematiek van Vlaanderen in de wereld hebben gehandeld. U hebt daarover in uw antwoord niets gezegd. Een collega van de CVP heeft mij gevraagd welk gedicht ik eerst zou citeren. Ik heb daarop geantwoord dat er al genoeg gevleugelde woorden staan in wat Minister Geens heeft voorgelezen zoals : Vlaanderen in de vaart der volkeren, Vlaanderen hart van Europa, enzovoorts. Het werd bijna de aanloop tot een nieuw gedicht of een balade „Geens”.

Gisterenavond, heb ik in verband met deze problematiek, u was hier niet aanwezig maar ik kan begrijpen dat u hier niet altijd kan zijn, de vraag gesteld of het afschaffen van het Ministerie voor Externe Betrekkingen een blijk is van het geen belang hechten aan deze materie. Of, integendeel, is het overhevelen van deze materie naar de Voorzitter van de Executieve een bewijs van groot belang dat me eraan hecht met het oog op de datum 1992 die hier al zo dikwijls werd geciteerd ? Ik heb moeten vaststellen dat u in uw antwoord totaal voorbijgegaan bent aan mijn vraag. Mag ik u wel herinneren — en dat is toch wel nuttig om te weten als u zegt dat er in deze vergadering slechts kritikasters zitten en de VU nooit met enige voorstellen naar voren komt — aan wat ik gisteren in alle trots heb gezegd, namelijk dat deze Vlaamse Raad slechts bestaat mede dankzij het onafgebroken werk, gedurende 2 jaar, van de Vlaamse nationalisten, die het zelfbestuur van dit volk zo ver gekregen hebben terwijl velen onder u er zich nooit voor hebben geïnteresseerd. **(Applaus bij de VU)**

In die zin is er een andere datum met name 1896 toen Vemeylen zijn „Kritiek van de Vlaamse Beweging” schreef, een beetje later gevolgd door „Vlamingen en de Europese Beweging”. Die zaken interesseren mij ten zeerste.

Mijnheer Dierickx kan dus gerust zijn, ik zit niet te staren op de Voer*navel. De problematiek van het platgetrapte Europa heb ik reeds leren kennen. In 1975 verklaarde de Voorzitter van het Vlaams „Regering-etje”, mevrouw De Backer : „Vlaanderen moet voorbeeld en lichtbaken zijn voor alle kleine volkeren en gemeenschappen die hun eigenheid en autonomie willen bewaren of verwerven in een groter geheel”. En ik denk dat zij in haar boodschap veel meer gevoeligheid vertoonde dan velen die de Vlaamse Beweging in haar sensibele niet meer kennen, velen die in deze Raad zitten.

Mijnheer Dierickx, daarom zou ik willen zeggen dat u de verwijten inzake een bepaald soort nationalisme naar de staatsnationalisten moet richten maar niet naar de bevrijdingsnationalisten. U is daar blijkbaar enkel voor wanneer het zich in Azië of Afrika situeert maar niet wanneer het over uw eigen volk gaat. **(Applaus bij de VU)**

Mijnheer Geens, tijdens uw afwezigheid heb ik een ander voorstel geformuleerd. Ik zou u willen vragen dat u bij uw partijgenoot, de heer Tindemans — en ik hoop dat die nog tot uw partij behoort — zou aandringen, wanneer de heer Deprez van Kortrijk niet zwaar genoeg woog, — opdat de prachtige boekjes over Vlaanderen eindelijk langs de Belgische ambassades zouden mogen worden verspreid omdat Vlaanderen in de wereld, in de vaart der volkeren, bekend te maken.

De Voorzitter : Mijnheer Luyten, mag ik u vragen te besluiten ?

De heer W. Luyten : Ik ben bijna aan mijn slotzin gekomen, mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, als u dat niet gedaan krijgt dan zou ik proberen langs onze afvaardiging in de UNO of in de UNESCO.

Ik heb hier de UNESCO-Koerier bij mij. Het is een gans nummer betreffende de Catalaanse kunst en haar uitstraling. Ik stel u **voor eens** op reis te gaan naar andere volkere in Eu-

Luyten

ropa met een beperkte autonomie, zoals de Catalanen. Stel u eens de vraag hoe zij het aan boord leggen om in zeventien talen, via de UNESCO Koerier, hun volk bekend te maken inplaats van aan Vlaams uni-linguïsmen te blijven doen.

Wij gaan nooit „buiten de schreef” zoals onze Zuiderburen dat doen.

Zoals u in uw slotzin zeg ik ook : „Wij zijn de drijvende kracht”. Nietzsche heeft ooit gezegd : „Zij meenden te drijven maar zij werden gedreven.” Ik denk dat dat de samenvatting is van uw Regering. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Het debat is gesloten.

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het vertrouwen dat -de Vlaamse Executieve bij monde van haar Voorzitter aan de Raad heeft gevraagd.

De leden die de Vlaamse Executieve vertrouwens schenken, stemmen ja, de anderen stemmen neen of onthouden zich.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ?

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

156 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

91 leden hebben ja geantwoord ;

64 leden hebben neen geantwoord ;

1 lid heeft zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemmingen aan.

JA hebben geantwoord :

Aerts F.
Ansoms J.
Bascour J.
Beerden G.
Berben P.
Beysen E.
Bockstal E.

Bosmans Félicien
Bosmans Jos
Bosmans Jozef
Bourgeois A.
Bryne P.
Buchmann J.
Cardoen G.
Cauwenberghs F.
Coens D.
Cooreman E.
Cortois W.
Daems R.
Decoster M.
De Croo H.
De Groot E.
Dehaene J.-L.
De Keersmaecker P.
De Meester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez Paul
De Roo
Desutter M.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewael P.
D'Hondt-Van Opdenbosch P.
Dhoore L.
Didden M.
Dupré Jozef
Eyskens M.
Flamant E.
Geens G.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kempinaire A.
Kestelijjn-Sierens M.
Laverge J.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Mahieu M.
Merckx-Van Goey T.
Moors C.
Neyts-Uyttebroeck A.M.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Sarens F.
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Tyberghien-Vandenbussche M
Van Aperen A.
Vandebosch E.
Van den Brande L.
Van den Broeck Octaaf
Vandermarlicre J.
Vandermeulen P.

Vandersmissen E.
Van Eetvelt J.
Van Hecke J.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Van Liedekerke L. (mevr.)
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Renterghem W.
Van Rompaey Hugo
Van Rompaey Robert
Van Rompuy E.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Vreven A.
Waltiel L.
Weckx H.
Weyts J.

NEEN hebben geantwoord :

Adriaensens H.
Anciaux V.
Annemans G.
Baldewijns E.
Beckers A.
Blanpain R.
Bossuyt G.
Brepoels F. (mevr.)
Candries H.
Capoen M.
Caudron J.
Chevalier P.
Content W.
Coveliers H.
Cuyvers J.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Derycke E.
Desseyen J.
Dewin ter F.
Dierickx L.
Duroi-Vanhelmont A.
Galle M.
Garcia R.
Gesquière M.
Geysels J.
Gryp E.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Lauwers H.
Lefebver O. (mevr.)

Voorzitter

Luyten W.
Matthys P.
Mommerency G.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J.
finoie E.
Sauwens J.
Schellens A.
Schiltz H.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Temmerman G.
Timmermans J.
Tobback L.
Valkeniers J.
Vandekerckhove R.
Vandenbroucke Frank
Van der Sande J.
Van Durme W.
Van Elewyck J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.

Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vanlerberghe R.
Vanvelthoven L.
Verhcyden J.
Vogels M. (mevr.)

Zich ONTHOUDEN heeft :

Dillen K.

De Raad verleent dus het vertrouwen aan de Vlaamse Executieve.

Het lid dat zich heeft onthouden, wordt verzocht de reden voor zijn onthouding kenbaar te maken.

De heer K. Dillen : Ik heb afgesproken met de heer Van Wambeke.

De heer J. Van Elewyck : De Executieve heeft zelfs geen meerderheid !

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewyck, ik heb het woord.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende openbare vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

- **De vergadering wordt om 17.15 uur gesloten.**
